

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK
ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖZ YETERLİK
DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Ferit DELİCE

Yüksek Lisans Tezi

Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı

2019

(Her hakkı saklıdır)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

**MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖZ YETERLİK
DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**

(An Investigation on the Levels of Self-Efficacy Oriented Music Education of Music
Teachers)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ferit DELİCE

Danışman: Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ

Erzurum
Nisan, 2019

KABUL ve ONAY TUTANAĞI

Ferit DELİCE tarafından hazırlanan “Müzik Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri Üzerine Bir İnceleme” başlıklı çalışması 02 / 05 / 2019 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Doç. Dr. Barış DEMİRCİ
Atatürk Üniversitesi

Danışman: Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Sibel POLAT
Kafkas Üniversitesi

.....

.....

.....

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

21 Mayıs 2019

.....

Prof. Dr. Mustafa SÖZBİLİR

Enstitü Müdürü

ETİK ve BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖZ YETERLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

02/05/2019

Ferit DELİCE

Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

Enstitü Yönetim Kurulunun .../.../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Çalışmamda bilgi ve deneyimleriyle bana yol gösteren değerli hocam,tez danışmanım Doç. Dr. Ali Korkut ULUDAĞ'a, çalışmanın uygulama aşamasında gönüllü katılım sağlayarak çalışmaya büyük katkıda bulunan Erzurum'daki müzik öğretmeni arkadaşlarıma, çalışmamın en başından beri her konuda yardımını aldığım değerli arkadaşım Arş. Gör. Deniz BEDİR'e, çalışma esnasında hiçbir yardımdan geri durmayan ve sürekli yanımda olan saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi Murat Kamil İNANICI'ya teşekkürlerimi borç bilirim.

Ferit DELİCE

ÖZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK ÖĞRETİMİNE YÖNELİK ÖZ YETERLİK DÜZEYLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Ferit DELİCE

Nisan 2019, 66 sayfa

Amaç:Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmenlerinin mesleki öz yeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu çerçevede müzik öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik tutumları, müzik öğretimi öz yeterlik algılarının alt faktörleri ve müzik yeteneği öz yeterlik algıları cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri gibi değişkenler açısından analiz edilmiştir.

Yöntem:Nicel araştırma yaklaşımına dayalı betimsel yaklaşımın uygulandığı bu çalışmada betimsel tarama modeli kullanılarak, müzik öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyleri üzerinde müzik eğitimi ders içeriğinin yordayıcı etkisi analiz edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubu, 2015-2016 Eğitim-Öğretim Yılı, Bahar Yarıyılında Erzurum il merkezindeki ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan müzik öğretmenleri olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örnekleme ise, 2015-2016 Eğitim-Öğretim Yılı, Bahar Yarıyılında Erzurum il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan ve tesadüfi örneklem yöntemiyle belirlenen 74 müzik öğretmeninden oluşmaktadır.

Bulgu: Araştırmada elde edilen verilere göre, eğitim düzeyinin müzik öğretmenlerinin mesleklerine karşı öz yeterlik düzeyleri üzerinde etkili olduğu görülmüş; bu doğrultuda müzik öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin, kendilerini müzik alanında yetkin hissetmelerine paralel bir eğilim gösterdiği bulguları elde edilmiştir.

Sonuç: Araştırma sonucunda, müzik eğitimi ders içeriği sorun algısının öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin yordadığı, müzik eğitimi içeriği sorun algısının öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerine etkisinin düşük seviyede olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: eğitim, müzik eğitimi, öz yeterlik, müzik alanında yetkinlik

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

AN INVESTIGATION ON THE LEVELS OF SELF-EFFICACY ORIENTED MUSIC EDUCATION OF MUSIC TEACHERS

Ferit DELİCE

April 2019, 66 pages

Aim: The aim of this research is to analyze the level of the self-efficacy of music teachers in terms of various variables. In this context, the attitudes of music teachers to the music education have been analyzed according to subfactors like their perception of self-capacity on music education and their perception of music ability self-efficacy, gender, age, the level of their grade in which they get their education.

Method: In this study in which descriptive approach based on quantitative search approach was carried out, it has been analyzed the predictor effects of the content of music lesson education on the level of self efficacy of music teachers, by being used descriptive survey model. The analysis group of this research has been determined as the music teachers who works in primary, secondary and high schools in Erzurum city centre in the spring time of 2015-2016 Educational Year.

The sample of this research is consisted of 74 music teachers who works in the schools of Ministry of Education in Erzurum city centre in the spring time of 2015-2016 Educational Year. The teachers were determined by the method of random simpling.

Finding: According to findings found in this research, it is has seen that the level of education is effective on the level of self-efficacy of the music teachers about their job. In this direction it has been obtained that the level of self- efficacy of music teachers shows parallel tendency to feel themselves qualified in the music field.

Results: At the end of the research, it has been seen that the perception of the content problem of music education predicts self-efficacy of teachers. In addition, the perception of the content problem of music education has low effect on the level of self-efficacy of teachers.

Keywords: education, music education, self-efficacy, competence in music field.

İÇİNDEKİLER

KABUL ve ONAY TUTANAĞI	i
ETİK ve BİLDİRİM SAYFASI	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
TABLolar DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ	xi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Araştırmanın Problem Cümlesi	2
Alt Problemler	3
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi	3
Varsayımlar	4
Sınırlılıklar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar.....	5
Eğitim ve Öğretmenlik Mesleği	5
Türkiye’de Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenlerin Sorunları	6
Türkiye’de Müzik ve Müzik Eğitimi.....	8
Müzik Eğitiminde Öz Yeterlik Olgusu.....	11
Öz yeterlik kavramının boyutları ve kaynakları.	11
Öz yeterlik inancının davranışlar üzerindeki etkileri.	15
Öğretmen öz yeterliliği ve eğitim.	16
Müzik öğretmeni öz yeterlikleri.....	21
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	23
Yöntem	23
Araştırma Modeli.....	23
Evren ve Örneklem.....	23
Mennuniyet Düzeyine ve Emeklilik Tercihine İlişkin Veriler.....	24
Veri Toplama Araçları.....	26
Verilerin Toplanması.....	27
Verilerin Analizi.....	27

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	29
Bulgular	29
Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri İle Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular.....	29
Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Eğitim Durumları Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular.....	30
Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Mesleki Kıdemleri Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular	31
Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları İle Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular	31
Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Eğitim Durumları Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular	33
Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Mesleki Kıdemleri Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular.....	33
Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ve Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısına Yönelik Korelasyon ve Regresyon Analizine İlişkin Bulgular.....	34
BEŞİNCİ BÖLÜM	37
Tartışma, Sonuç ve Öneriler.....	37
Tartışma ve Sonuç	37
Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.....	37
Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.	38
Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.	38
Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.....	38
Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.	39
Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.	39
Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ve müzik eğitimi ders içeriği sorun algısına yönelik korelasyon ve regresyon analizine ilişkin sonuçlar.	39
Öneriler.....	39

KAYNAKÇA	41
EKLER	45
EK-1. Müzik Öğretimi Özyeterlik Ölçeği.....	45
EK-2. Müzik Eğitimi Dersi İçeriği-Sorular	46
EK-3. İzinler.....	47
ÖZGEÇMİŞ.....	53

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1. Öz Yeterlik İnançlarının Bireyin Davranışlarına Olan Etkileri.....	16
Tablo 2. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri.....	20
Tablo 3. Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	24
Tablo 4. Öğretmenlerin Görev Sürelerine Göre Dağılım	24
Tablo 5. Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okul Türlerine Göre Dağılımı.....	24
Tablo 6. Öğretmenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	25
Tablo 7. Öğretmenlerin Eğitim Aldıkları Branşa Göre Dağılımı	25
Tablo 8. Öğretmenlerin Çalıştıkları Okuldaki Memnuniyet Düzeyine Göre Dağılımı	26
Tablo 9. Öğretmenlerin Erken Emeklilik Tercihine Göre Dağılımı	26
Tablo 10. Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlilik ve Müzik Eğitimi Ders İçeriğine Yönelik Puanlarına İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Katsayıları İle Betimsel Değerler	27
Tablo 11. Öz-Yeterlik Puanlarının Cinsiyete Göre Normal Dağılımına İlişkin Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları	29
Tablo 12. Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Cinsiyetlerine İlişkin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma ve t Değerleri	29
Tablo 13. Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Eğitim Durumlarına İlişkin Sıra Ortalamaları ve Sıra Toplamları Analizi Sonuçları	30
Tablo 14. Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Eğitim Durumlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları	30
Tablo 15. Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin Sıra Ortalamaları Analizi Sonuçları	31
Tablo 16. Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin Kruskal Wallis Analizi Sonuçları	31
Tablo 17. Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanlarının Cinsiyete Göre Normal Dağılımına İlişkin Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları	32
Tablo 18. Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanlarının Cinsiyete Göre Sıra Ortalamaları ve Sıra Toplamları Analizi Sonuçları.....	32
Tablo 19. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Cinsiyetlerine İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları.....	32
Tablo 20. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Eğitim Durumlarına İlişkin Sıra Ortalamaları ve Sıra Toplamları Analizi Sonuçları.....	33
Tablo 21. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile	

<i>Eğitim Durumlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları</i>	<i>33</i>
Tablo 22. <i>Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İğeriği Sorun Algısı Puanları ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin Sıra Ortalamaları Analizi Sonuçları</i>	<i>34</i>
Tablo 23. <i>Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İğeriği Sorun Algısı Puanları ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin Kruskall Wallis H Testi Analizi Sonuçları</i>	<i>34</i>
Tablo 24. <i>Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlilik Düzeyleri ve Müzik Eğitimi Ders İğeriği Sorun Algısı Puanlarına Yönelik İlişkilere Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları.....</i>	<i>36</i>
Tablo 25. <i>Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İğeriğine Yönelik Sorun Algısı Puanlarının Öz-Yeterlilik Düzeylerini Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları</i>	<i>36</i>

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Öz yeterlik inançlarının etkileyen bilgi kaynakları	14
Şekil 2. Öğretmen öz yeterliğinde çok boyutlu bir model	19
Şekil 3. Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik puanlarına ilişkin Q-Q grafiği.	35
Şekil 4. Müzik öğretmenlerinin, müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanlarına ilişkin Q-Q grafiği.	35

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Bir ülkenin geleceği açısından çok büyük önem taşıyan eğitim, ulusal kültürün nesilden nesile aktarılması; düşünen, üreten nitelikli bireyler yetiştirilmesi; değişime ve gelişime açık güçlü bir toplumsal yapı oluşturulması ve sürdürülebilir bir ekonomik kalkınmanın sağlanabilmesi sürecinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda eğitim, toplumları biçimlendiren, yönlendiren, gelişmesini sağlayan ve yetkinleştiren bir süreç olarak karşımıza çıkmaktadır (Uçan, 1994, s.14). Gelişmek ve refah düzeyini yükseltmek isteyen her ülkede olduğu gibi ülkemizde de eğitimin toplumları dönüştürmedeki rolü erken dönemlerde fark edilmiş ve bu alanda önemli reform çabaları gündeme gelmiştir.

Kendi koşulları doğrultusunda eğitimin tüm boyutlarında bir bütünlük söz konusudur. Eğitim, sanat, teknik eğitim ve bilim arasında sistematik bir döngüye sahiptir. Bu döngü içerisinde yer alan sanat ve müzik eğitimi, fark gösteren bir yapıyla estetik bir bütünlük sergilemektedir. Sanat kategorileri içerisinde bir kültürlenme misyonuna sahip olan müzik eğitimi aynı zamanda bireyler üzerinde belirli müziksel davranışlar kazandırılmasını da hedefler, “müziğin, insandan insana uzanan evrensel bir dil olması, dili, dini ayrı insanları aynı ezgide birleştirecek güce sahip olması, ona, diğer sanat dalları içinde ayrı bir yer, farklı bir ayrıcalık vermiştir” (Biber & Öz, 2001, s. 102).

Sanatsal duygulara sahip olan ve sanat eseri üreten bir varlık olarak insanın bu yönünün geliştirilmesi de eğitim politikalarının önemli amaçlarından birini oluşturmaktadır. Bu amaca uygun olarak, müzik eğitiminin Milli Eğitim sistemi içerisinde ayrıcalıklı bir yeri olduğuna kuşku yoktur. Çünkü müzik, içerisinde birçok estetik unsurları ve insana ait farklı duyguları barındıran bir sistem içerisinde ele alınmaktadır.

Müzik, duygu, düşünce, izlenim ve tasarımları; başka gereçlerin de yardımıyla belli olay, durum ve olguları veya gerçekleri, belirli bir amaç ve yöntemle aynı zamanda belirli bir güzellik kavram ve anlayışına göre oluşturulup birleştirilmiş seslerle işleyip biçimlendiren, yansıtan, anlatan ve etkileyen estetik bir bütündür. Bir akustik-estetik anlatışım, bildirişim, iletişim ve etkileşim sistemi olarak müzik, insanın semboller dünyasının bir parçasıdır (Uçan, 2005, ss.124-126).

Müzik, tarihi, toplumsal, gelenek ve görenek içinde yaratılan bir olgudur. Bu anlamda geçmişten geleceğe bir köprü vazifesi görür. Kültürel çeşitliliğin ortaya koyduğu değerlerin serbest bir şekilde yayılmasına ve paylaşılmasına katkı yapar.

Bu katkıda büyük payı olan öğretmen, eğitim düzeyini yükseltip, ülkenin ekonomik ve kültürel ilerlemesinde önemli görevi üstlenen kişidir. Diğer bir deyişle öğretmen, eğitime anlam veren, onu işlevsel yapan, etkili ve verimli kılan temel öğedir. İnsan davranışları oluşturma uğraşısı içinde olan bir insan davranış mühendisidir(Özen, 1998, s.2). Bu benzetmenin ardından Sünbül (1996), öğretmenin öğretim sürecinde rol ve sorumluluklarına değinmektedir. Bu rol ve sorumluluklar: öğrenmenin gerçekleşmesi, sınıfın etkili yönetimi, aile bütünlüğü, eğitim sürecinin değerlendirilmesi, güven, bireylerin mesleklerindeki yetkinliği, toplum liderliği başlıkları altında sıralanabilir.

Öğrenilmesi planlanan etkinliklerin ve faaliyetlerin bir gerçekleştirilme işi olarak nitelendirildiği öğretim sürecinde birinci faktör öğretmendir. Öğretmenin en somut rolleri öğrencileri güdüleme, sınıf etkinliklerini planlama, öğrencilere bilgiyi en etkin yöntemlerle aktarma ve öğrenciler üzerinde disiplini sağlama şeklinde sıralanabilir. Demirci (1999)'ye göre öğretimde bulunan nitelikleri şu sıralamayla ifade edilir:

- Coşku
- İçtenlik ve mizah,
- Güvenilirlik
- Yüksek başarı beklentileri
- Cesaretlendirme ve destekleme
- İş bilen (işin ehli)
- Uyumluluk / esneklik
- Bilgililik.

Nitelikli bireyler yetiştirilmesi süreci öğretmen kalitesiyle çok yakın etkileşim içerisindedir. Türkiye'de öğretmen ihtiyacının karşılanması niceliksel açıdan belli ölçüde iyileşmekle birlikte, nitelik açısından henüz gelişmiş toplumlar düzeyinde olunmadığı bilinmektedir. Sosyal, siyasal ve ekonomik gerekçelerden kaynaklanan bu sorun bir taraftan genel eğitim ve öğretimin kalitesinin iyileşmesini engellemiş, diğer taraftan öğretmenlik mesleğinin de toplumda layık olduğu düzeye yükselmesini imkân vermemiştir.

Araştırmanın Problem Cümlesi

Bu araştırmada, “Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile öz-yeterlilik düzeyleri arasında bir ilişki var mıdır? Sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Bu problem cümlesi etrafında aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır.

Alt Problemler

1. Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
2. Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
6. Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
7. Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanlarını anlamlı bir düzeyde yordamakta mıdır?

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, ortaokul ve liselerde görev yapan müzik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve müzik öğretimine yönelik öz yeterlik düzeylerinin incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda, mevcut şartların öğretmenlerin müzik dersindeki tutum ve davranışlarını nasıl etkilediği ve müzik dersinin işlenişinde karşılaşılan problemlerin nelerden kaynaklandığı hususlarının öğretmen görüşleri doğrultusunda saptanması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Konuyla ilgili yapılan çalışmaların, eğitim, sağlık ve psikoloji alanında yoğunlaştığı görülmektedir. Ancak eğitimin alt alanı olarak müzik eğitimi alanında yapılan çalışmalar sınırlı düzeydedir.

Öğretmenlerin davranışları, performansları ve öğrencilerin başarı düzeyleri üzerindeki etkilerinin belirlenmesi sürecinde öz yeterlik inançlarının belirlenmesi önemli bir konuma sahiptir. Bu bağlamda öğretmenlerin öz yeterlik algıları öğrenmenin derecesini ve nasıl gerçekleştirileceğini belirleyen bir faktördür.

Müzik öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin doğru bir şekilde belirlenmesinin, müzik eğitim programlarının yeniden yapılandırılması ve etkinliğinin artırılması sürecine

katkı yapması beklenir; müzik öğretmeni yetiştirilmesi sürecinde farkındalıkları oluşturulması ve yeni modeller geliştirilmesi mümkün olabilir.

Bu araştırma; müzik öğretmenlerinin müzik dersinde karşılaştıkları sorunları, bu sorunların kaynaklarının neler olduğunun incelenmesi ve bu konuda alınabilecek önlemlerin araştırılması; ayrıca müzik öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin müzik dersinin öğretiminde karşılaşılan problemlerle ilgili bir bağlantısının bulunup bulunmadığının incelenmesi ve bu alanda yapılabilecek çalışmalara kaynak teşkil etmesi açısından önemlidir.

Varsayımlar

Bu araştırmada;

- Araştırma için görüşleri alınan müzik öğretmenlerinin yanıtlarının gerçek durumu yansıttığı,
- Seçilen örneklemin evreni temsil ettiği,
- Kullanılan veri toplama tekniğinin ve istatistiksel yöntemlerin geçerli ve güvenilir olduğu temel varsayımlarıyla hareket edilmiştir.

Sınırlılıklar

Bu araştırma aşağıdaki sınırlılıklar çerçevesinde yürütülmüştür:

- Araştırma 2015-2016 eğitim-öğretim yılı Erzurum ili merkez ilçeleri olan Aziziye, Palandöken ve Yakutiye ilçelerinde görev yapan müzik öğretmenleri ile sınırlı tutulmuştur.
- Araştırma bulguları, veri toplamak için kullanılan “Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Listesi”, “Müzik Öğretimine Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeği”, “Kişisel Bilgi Formu” ve “İlköğretim Müzik Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar” adlı anketten elde edilen puanlar ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu başlık altında önce genel anlamda eğitim ve onun vazgeçilmez unsuru olan öğretmenlik mesleği hakkında bilgi verilecek, ardından Türkiye’de öğretmenlik mesleği ile ilgili değerlendirmeler yapılacak ve bu bağlamda Türkiye’de müzik eğitimi konusu ele alınacaktır.

Eğitim ve Öğretmenlik Mesleği

Eğitim, “bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci” (Fidan, 1977, s. 32) olarak tanımlanabilir ve planlı eğitim faaliyetlerinin davranış değişmesini, yani geçerli öğrenmeyi sağlayıcı yaşantıların oluşturulmasına dönük olması zorunludur. Eğitim vasıtasıyla belli amaçlara göre yetiştirilen insanların kişilikleri biçimlenir. Genellikle okullarda gerçekleştirilen bu biçimlendirme sürecinde kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler insanın kendini, içinde yaşadığı toplumu ve dünyayı tanınması ve anlamlandırmasına yardım eder.

Eğitim, başkalarıyla etkileşimi sonucunda insanın kendi davranışlarında değişiklikler oluşturmasıdır. Yaşam boyu devam eden bu süreç, bir anlamda yeni kuşakların toplum yaşamında eski kuşakların yerlerini almak için hazırlanırken, gereken bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme etkinliğidir (Başaran, 1987, s. 35).

Ülkelerin sosyal ve ekonomik gelişmişliğini sağlayan en önemli faktör nitelikli insan gücüdür. Bunu sağlamanın yolu da nitelikli bir eğitim sistemi oluşturmaktan geçmektedir. Bilindiği gibi, eğitim süreci üçayaklı bir yapı üzerine inşa edilmektedir. Bunlar, öğrenci, öğretmen ve eğitim-öğretim programıdır. Sistemin etkin işlemesi bu üç unsurun uyum ve niteliğine bağlıdır. Bütünün parçalarından birinde ortaya çıkacak sorunlar ve aksaklıklar diğerlerini de hızlı bir şekilde etkileyerek, sistemin etkinliğinin zayıflamasına yol açacaktır. Bu yapının kilit noktasını öğretmenler oluşturmaktadır. Öğretmen, hem öğreten hem öğrenen olmasıyla; alanına hakim, düşünen, araştıran, sorgulayan, bilgiyi etkin kullanan, çevresine duyarlı özellikleriyle öne çıkarsa, bunun öğrenciler ve dolayısıyla sistemin bütün üzerindeki yapıcı etkileri son derece yüksek olacaktır.

Variş (1973)'a göre "eğitim sistemlerini yenilemek isteyen ülkeler reform çalışmalarına, öğretmen yetiştirme işinden başladıkları ölçüde başarılı olmaktadır". Adams ve Bjork'a göre de "bir eğitim sisteminin en önemli ve sürekli görevi öğretmen yetiştirmek olmalıdır." Butts ise "her şeyin ötesinde öğretmen yetiştirmeyi, insan kaynağını geliştirme planlarının kalbi olarak görmek zorundayız" demektedir (Akt., Duman, 1991, s. 2).

İnsanlık tarihinin en eski öğretmenlerin, bundan en az beş bin yıl önce yaşamış Sümerli öğretmenler olduğu tahmin edilmektedir. Onlar ilk olarak dillerine göre çivi yazısını icat etmeyi başarmış, bu yazıyı öğretmek için okullar açtırarak, yazıyı her konuyu yazabilecek kadar geliştirmiş, kil üzerine yazdırarak ölümsüzleştirmiş, bilgi üzerine bilgi katmış, zamanlarının bilginlerini yetiştirmişlerdir (Özen, 1998, s. 1).

Türkiye’de Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenlerin Sorunları

Öğretmenlik mesleğini, XVIII. yüzyılın sonlarına kadar, eski Çin’de, Ortaçağ Avrupa'sında ve İslam dünyasında kısaca hemen hemen tüm dünyada, toplum üzerinde büyük bir güce sahip olan din adamları yürütmüştür. Ülkemizde de Osmanlı İmparatorluğu ve daha önceki dönemlerde eğitim- öğretim ve tüm hizmetler aynı anlayışla din adamları tarafından üstlenilmiştir. Eğitim genellikle cami ile yan yana olan sıbyan okulları ve medreselerde dini eğitim şeklinde sürdürülmüştür (Bozkaya, 2001, s.23). Bu okullarda öğretmenlere herhangi bir formasyon verilmeksizin kendi içlerinden yetiştirilmiştir. Ancak Fatih Sultan Mehmet döneminde, Eyüp ve Ayasofya Medreselerinde Sıbyan Okulu öğretmeni olacaklar için genel medreselerden farklı bir program öngörülmüş, bu özelliği ile de öğretmen yetiştirme programları alanın özelliklerine göre düzenlenmiştir (Akyüz, 1993, s.76).

Öğretmen eğitiminin öneminin anlaşılmasıyla beraber Fransız Devrimiyle (1789) beraber; geleneksel din adamı çerçevesinde öğretmen yetiştirilmesinden farklı olarak bilime ağırlık veren sorgulayan, demokratik tipte öğretmenler yetiştirilmesi için 1794'te Fransa'da ilk kez bir öğretmen okulu açılmıştır (Bozkaya, 2001, s.23). Öğretmen okulları ülkemizde ancak bu tarihten 54 yıl sonra, 1848 yılında, öğretmenliğin ayrı bir meslek olarak düşünülmesiyle, öğretmenlik mesleğini seçenlerin, medrese ve ulemanın etkisinden uzak, özel bir kurumda yetişmeleri gerektiğine inanılarak, rüştiyelere öğretmen yetiştirmek amacıyla "Darul muallimin-i Rüşdi" adı altında İstanbul'da açılabilmiştir (Tanilli, 1989, s.162 & Küçükahmet, 1993, s. 3).

Ülkemizde, öğretmen yetiştirme en yoğun olduğu dönem 1923-1980 yılları arasında olmuştur. Cumhuriyet kurulduğunda ilk iş olarak, 1923 yılında öğretmen okulları genel bütçeye alınarak Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır. 3 Mart 1924 tarih ve 430 sayılı

“Tevhid-i Tedrisat Kanunu” (Öğretimi Birleştirme Yasası) ve aynı yıl 20 Nisan tarihinde çıkartılan “Teşkilat-ı Esasiye Kanunu” (Anayasa) gereği olarak yeterli sayıda ve kalitede öğretmen yetiştirme işine önem verilmiştir (Özen, 1998, s. 2).

Bu anlayışla, cumhuriyet döneminde ilk kez 1926 yılında, sonraları Ankara'ya taşınarak “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü” (Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü) adını alan “Orta Muallim Mektebi” Konya'da kurularak ortaöğretime öğretmen yetiştirmeye başlamıştır (Küçükahmet, 1993, s. 6).

1926 yılında yayımlanan 789 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun, şehir ve köy ilkokulu diye iki okul tipi getirmiştir. Şehir öğretmen okulu mezunlarının, köy koşullarına uyum sağlama güçlükleri karşısında, bahsi geçen köy ilkokullarında görev yapacak olan öğretmenleri yetiştirmek üzere 17 Nisan 1940 yılında Köy Enstitüleri Yasası çıkarılarak, “Köy Enstitüleri” kurulmaya başlanmıştır (Küçükahmet, 1993, s. 5).

1951-1952 öğretim yılında sayıları 21’i bulan Köy Enstitüleri ile Öğretmen Okulları, 1954 yılında “İlköğretmen Okulu” adı altında birleştirilmiştir. 1974 yılında öğretmen olacaklara iki yıllık "Eğitim Enstitüsü" mezunu olma koşulu getirilmiştir (Küçükahmet, 1993, s. 5). Eğitim Enstitüleri programlarında, branş öğretmeni yetiştirerek bu yöndeki açığı kapatmak amacıyla toplu dersler yanı sıra yabancı dil, müzik, resim, beden eğitimi gibi yetenek ve beceri gerektiren dersler yer almıştır. 1978 yılında 3 yıllık Eğitim Enstitüleri 4 yıla çıkartılmış, liseler de öğretmen yetiştirebilecek şekilde düzenlenerek “Yüksek Öğretmen Okulu” adını almıştır (Küçükahmet, 1993, s.7).

1982 yılında Yüksek Öğretim Kurumu’nun (YÖK) kurulmasıyla, önceleri Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olarak öğretmen yetiştiren kurumlar dahil olmak üzere tüm öğretim kurumları üniversite çatısı altına toplanmıştır. Söz konusu kurumun kurulmasıyla öğretmen yetiştiren kurumlar Eğitim Yüksekokulları (2 yıllık) ve Eğitim Fakülteleri (4 yıllık) şeklinde yapılandırılmıştır. Eğitim Yüksekokulları ilkokullara, Eğitim Fakülteleri ortaöğretim 1. devre ile lise ve dengi okullara öğretmen yetiştirmeyi üstlenmiştir.

Öğretmen okullarının Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlandığı tarih olan 1923 yılından günümüze kadar olan süre içerisinde milli eğitime hizmet veren birçok öğretmen yetiştirilmiştir. 1923 yılında kadar 12.200 öğretmen yetiştirilirken, bu sayı 2018 yılında 904.679 a ulaşmıştır (www. meb.gov.tr)

Geniş bir öğretmen, öğrenci ve veli kitlesinden oluşan Türk eğitim sistemi zaman zaman köklü değişikliklere konu olmuş, sistemde yaşanan aksaklıklar yapılan müdahalelerle düzeltilmeye çalışılmıştır. Bir eğitim sisteminin sorunlarını anlamaya ve çözmeye çalışırken,

öğretmenlerin sorunlarından yola çıkılması yararlı olacaktır. Mezunların kolay istihdam edilmesi nedeniyle öğretmenlik mesleği tercih edilen bir meslek olmakla birlikte, gelir düzeyinin fazla yüksek olmaması ve toplumsal saygınlığının olması gereken düzeyin altında kalması mesleğin tercihini olumsuz etkilemektedir (Konuk, 2011, s. 28).

Arslan (2007) tarafından yapılan bir çalışmanın sonuçlarına göre, Türkiye’de müzik öğretmenlerinin yaşadıkları en önemli sorunlar arasında ekonomik sorunlar, atanma sorunları ve okullar arasındaki imkânların farklı olmasından kaynaklanan sıkıntılar önde gelmektedir. Bu temel sorunlara aşağıdaki sorunlar eşlik etmektedir:

- Kent merkezinden uzak kesimde görev yapmanın zorlukları
- Eğitim öğretim için gerekli olan araç-gereç yetersizliği,
- Nitelikli öğretmen yetiştirmede karşılaşılan problemler,
- Müfredatın sınırlı olması,
- Yeniliğe kapalı olma, durağanlaşma,
- Toplum tarafından önemsiz görülme-sosyal statü erozyonu,
- Teknolojik gelişmelerden uzak kalma -yeterince yararlanamama,

Sorunların çözümü sürecinde alınacak tedbirlerin doğru ve etkin olmasının yanısıra kararlılık, tutarlılık ve süreklilik çerçevesinde yürütülmesi son derece önem arz etmektedir. Tedbirlerin doğruluk ve etkinliği de uygulamadan alınacak geri bildirimlere ve bu konuda sahada yapılacak akademik çalışmalara bağlı olacaktır.

Türkiye’de Müzik ve Müzik Eğitimi

Müzik, insanların her alanda gelişmesini, eğitilmesini ve öğrenmesini sağlayan besteleme, icra etme ve dinleme çalışmalarından oluşan; çok eski çağlardan beri kullanılan bir eğitim aracıdır (Akt., Afacan, 2010, s. 35). İnsan duygu ve düşüncelerinin eşsiz bir dizilişi olarak müzik, tüm yönleriyle eğitsel bir kavramdır.

Sanat olarak müzik; duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, düzenli ve uyumlu seslerle estetik bir yapıda anlatan bir bütündür şeklinde tanımlanabilir. Eğitimin bir dalı olarak ise müzik eğitimi, bireyin yaşayarak ve yaparak, amaçlı bir şekilde belirli müziksel davranışlar kazandırma sürecidir (Uçan, 1986, ss.73-96).

Bilimsel anlamda müzik, insan ve müzik arasındaki karşılıklı ve çok boyutlu ilişkiyi anlama çabasını ifade etmektedir. Bu bağlamda müzik eğitimi de bireylerin müzik davranışlarının biçimlenmesini konu edinmektedir.

Müziğin sosyal yaşamın ve hayatın hemen hemen birçok alınıyla içiçe girmiş olduğu görülmektedir. Müzik, içerisinde en tabii duyguları ve herkesin anlayabileceği bir ortak dili barındırmaktadır. Bu konuda müziği en önemli sanat dallarından biri haline getiren en önemli şey, müziğin birçok farklı özellikleri ile ortaya çıkmaktadır, müzik, savaştan dini ayinlere, eğitimden ticarete, sanatsal etkinliklerden törenlere kadar toplumun yaşamının her alanı ile etkileşim halinde olan bir olgudur.” (Polat, 2005, s.6). Millî kültürün ve milli duyguların gelişip güçlenmesinde sanat ve özellikle de müzik hayati bir öneme ve işleve sahiptir. Milli kültürün üretilmesinde ve sonraki kuşaklara aktarılmasında müzik eğitiminin önemli fonksiyonlar üstlendiği bilinmektedir (Arslan, 2007, s. 47).

Özellikle içinde bulunduğumuz bilgi çağında teknolojik gelişmelerin de etkisiyle müzik, evde, okulda, işyerinde, sokakta, taşıtlarda, sinemada, televizyonda, törenlerde insanın yanı başında yer alır (Külah, 2007, s. 1). Bu bağlamda insan, yaşamının her anında müzik ile iç içedir denilebilir. Müziğin insan yaşamında bu denli yer alması nedeniyle sanat eğitiminin en önemli alanlarından biri de müzik eğitimidir. (Uçan 1997, s. 5). Müzik eğitimi, -kısaca- “müziksel davranış kazandırma”, “müziksel davranış değiştirme” ya da “müziksel davranış geliştirme” süreci olarak tanımlanmaktadır. Bu süreçte temel bireyin müziksel yaşantısıdır. Bu temelden yola çıkılarak belirlenen amaçlar dahilinde planlı düzenli ve sistematik bir yol izlenerek hedeflere ulaşılır (Uçan, 1997, s. 14).

Müzik eğitimi temelde üç ana amaca bulunmaktadır. Bunlar (Uçan, 1997, s. 30).

Genel müzik eğitimi, asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmak amacıyla meslek, okul, program türü, yaşı ne olursa olsun, ayırım yapılmadan, herkese yönelik olarak verilen müzik eğitimidir. Ülkemizde ilkokul ve ortaokulda zorunlu, lisede ise seçmeli bir ders olarak yer almaktadır ve genellikle okulöncesinde anaokulu öğretmeni; ilkokulda sınıf öğretmeni; ortaokulda ve lisede müzik öğretmeni tarafından okutulur, gerçekleştirilir.

Amatör (özengen) müzik eğitimi, müziğe amatör düzeyde yatkın, ilgili ve istekli olan kişilerin aldıkları müzik eğitimidir. Gönüllülük esaslı olup, ilgi, istek ve yatkınlık çerçevesinde yürütülür. Ülkemizde ağırlıklı olarak okullarda seçmeli koro ve orkestra çalışmaları, seçmeli ses ve çalgı toplulukları, eğitsel müziksel kulüp çalışmaları şeklinde verilir. Bunun dışında, seçmeli bireysel veya toplu müzik kursları, isteğe bağlı müzik etkinlikleri ve müzik yarışmaları yoluyla da gerçekleştirilir.

Mesleki müzik eğitimi ise, müzik alanı ile ilgili bir işi meslek olarak seçen ya da seçmek isteyen, belli düzeyde müzik yeteneği bulunan kişilere yönelik olarak, seçilen mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmak amacıyla verilen müzik

eğitimidir. Genellikle örgün eğitim kurumlarında gerçekleştirilen bu eğitim, müzik bilimine yönelik olabileceği gibi, müzik eğitimine, müzik teknolojisine ve mesleki müzik eğitimine yönelik de olabilir.

Dünyadaki diğer ülkelere kıyasla Türkiye öğretmen eğitimi konusunda birikimi fazla olan bir ülkedir. Öğretmen eğitimi için üniversiteler bünyesinde eğitim fakültelerinin oluşturulması ve çağın gereksinimleri takip edilerek gerekli yenilikleri yapması verilen önemi göstermektedir (Abazaoğlu, 2016, s. 158).

Cumhuriyetin ilanından sonra sanata verilen önem çerçevesinde müzik alanında kurumlaşma ve müziğin bilimsel çerçeveye oturtulması çalışmaları hız kazanmıştır. Günümüzde konservatuarlarda, müzik öğretmenliği anabilim dalları ve müzik bilimleri/müzik bölümleri, 1934 tarihli Musiki ve Temsil Akademisi Kanunu'nda belirtilen çalışma alanları yaşama geçirilmiştir (Özmentaş, 2009, s. 167).

Kurumsal bağlamda, 1924 tarihinde Ankara'da bando takımı ve öğretmen yetiştirilmesi amacıyla, Musiki Muallim Mektebi açılmıştır. Bu kurum, 1937 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü'ne bağlanmış "Müzik Bölümü" adını almıştır. Musiki ve Muallim Mektebi yerine açılan Ankara Devlet Konservatuarı ise ilerleyen dönemlerde Hacettepe Üniversitesi'ne bağlanmıştır (Abazaoğlu, 2016, s. 145).

Günümüzde mesleki müzik eğitimi, ilkokul/ortaokul düzeyinde sadece konservatuvarlarda, lise düzeyinde ise hem konservatuvarlar hem de güzel sanatlar liselerinde verilmektedir. Lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi ise Konservatuvarlarda, Eğitim Fakültelerinde ve Güzel Sanatlar Fakültelerinde sürdürülmektedir (Yalçın, 2017, s. 39).

Müzik eğitimi müfredatındaki gelişmeler de kurumsal gelişmeye paralel olarak zaman içerisinde gelişmiş ve farklı noktalara evrilmiştir. 1998 yılında Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümleri anabilim dalına dönüştürülerek Resim-İş Eğitimi Anabilim dalıyla Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü adı altında bir araya getirilmiş ve yeniden geliştirilen program uygulanmaya başlanmıştır (Kalyoncu, 2005, s. 208).

2000'li yıllarla birlikte, müzik öğretmenliği eğitimi programı, konservatuar ve müzikoloji gibi mesleki müzik eğitimi veren diğer kurumların programlarından belirgin bir şekilde ayrılıp, kendi yönünü ve kimliğini bulma yoluna girmiştir (Kalyoncu, 2005, s. 217). Günümüzde özellikle eğitim fakültelerindeki müfredatın içeriğinde müzik alan bilgisinin yanısıra müziksel davranış biçimlerine yönelik olarak tasarlanmış önemli dersler bulunmaktadır.

Günümüzde yüksek öğretim düzeyinde 112 devlet üniversitesi, 68 vakıf üniversitesi ve 5 vakıf Meslek yüksekokulu eğitim- öğretim faaliyetlerini sürdürmektedirler. Üniversiteler bünyesinde yer alan Güzel Sanatlar Fakülteleri, Devlet Konservatuvarları, Sanat ve Tasarım Fakülteleri, Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri, Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitim Fakülteleri, Müzik Bilimleri ve Teknoloji Fakülteleri ve Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakülteleri bünyesinde toplam 81 Müzik Bölümü; 1 Müzik Eğitimi Bölümü; 10 müzik bilimleri bölümü; 5 müzik ve sahne sanatları bölümü; 23 Müzikoloji Bölümü; 1 Müzik Toplulukları Bölümü ve 2 Müzik Teorisi Bölümü faaliyet göstermektedir. (<https://istatistik.yok.gov.tr/>)

Müzik Eğitiminde Öz Yeterlik Olgusu

Bu başlık altında öz yeterlik olgusu kavramsal düzeyde incelenecek, öğretmen öz yeterliği üzerinde durulacak ve müzik öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerine ilişkin genel değerlendirmeler yapılacaktır.

Öz yeterlik kavramının boyutları ve kaynakları.

İlk olarak Albert Bandura tarafından kullanılan öz yeterlik kavramına, konuyla ilgili Türkçe literatürde öz yeterlik algısı, öz yeterlik inancı, öz yeterlik beklentisi gibi karşılıklar verilmiştir. 1977 yılında Bandura tarafından Sosyal Öğrenme Teorisi içerisinde açıklanan öz yeterlik olgusu, daha sonra 1986 yılında “Bilişsel Teori” adıyla yeniden ele alınmıştır.

Sosyal Öğrenme Kuramı içerisinde yer alan öz yeterlik, bireyin yeteneklerine işaret eden bir kavram olmayıp, bireyin kapasitesini kullanarak yapabileceklerine ilişkin yargısı/algısına işaret etmektedir. Yani bireyin bir işi yapabileceğine dair kendi kapasitesine duyduğu güvendir. Bu güven bireyin tercihlerini, performansını ve kararlılığını etkileme potansiyeline sahip olup, bireyin davranışlarına yön veren bir niteliğe sahiptir.

Bandura, potansiyel zorluklarla mücadele etmek için gösterilen performansı mücadelecilik öz yeterlik, belli bir alandaki davranışı ortaya koymak için algılanan yapabilmek becerisini ise akademik öz yeterlik olarak tanımlamaktadır (Bandura, 1994, s. 81). Bandura öz yeterlik inancının, bireyin yeteneklerine olan güvenine dayandığını ve belirli hedeflere ulaşmada belirli davranışların gerçekleştirilmesi için gerekli olduğunu ifade etmektedir (Bandura, 1986, s.71).

Öz yeterlik inancının, bireyin genel olarak hayata bakışı, olaylar karşısındaki tutumu, motivasyonu ve performansını etkileyebileceği birçok kanal bulunmaktadır.

Öz yeterlik inancı öğretimin niteliğini doğrudan etkilemekte ve bu çerçevede öğrencilerin başarı durumlarında önemli farklılaşmalar oluşturabilmektedir. Kavram öz benlik

ve öz saygı kavramlarından farklı bir içeriğe sahip olup, bir faaliyet esnasında veya bir durum karşısında bireyin gerekli yeterliğe/kapasiteye sahip olup olmadığına yönelik kendi yargısı/algısıdır. Kavramın içerisinde bir eylemin planlanması, eylem için gerekli becerilerin farkında olunması ve örgütlenmesi, zorluklarla birlikte elde edilecek kazançların göz önünde bulundurulması sonucunda oluşan güdülenme düzeyi gibi unsurlar yer almaktadır (Yıldırım & İlhan, 2010, ss. 301-308).

Öz yeterlik kavramı genel ve duruma özel olmak üzere iki farklı boyutta ele alınabilir. Genel öz yeterlik bireyin karşılaştığı stres ve zorluk durumlarına karşı koyabilme yeteneğine olan inancını ifade etmektedir. Duruma özel öz yeterlik ise, belli bir görevle ilişkili olabileceği gibi, özel faaliyet alanlarıyla da ilişkilendirilebilir. Araştırma konumuzu oluşturan müzik öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik faaliyetleri yerine getirme kapasiteleri konusundaki algıları/yargıları bu kategoriye girmektedir.

Öz yeterlik kavramı için farklı araştırmacılar tarafından birçok tanım yapılmıştır. Bandura (1986, 2002)'ya göre öz yeterlilik bir davranışın meydana gelmesinde bireyin bir performansı sergilemek için gerekli etkinlikleri düzenleyip, başarıyla yapma kapasitesi hakkında kendine dair ortaya koyduğu değerlendirmeleridir. Ayrıca bireylerin üstlendikleri görevi yerine getirme konusundaki becerilere hangi ölçüde sahip olduklarına ilişkin inancını yansıtır. Senemoğlu ise (2003) öz yeterliliği, bireyin sorunlarla baş etme ve belli bir etkinliği başarma yeteneğine ilişkin kendi algılayışını, inancını ve kendi yargısını ifade eder (Akt., Duman, 2007, s. 7).

Öz yeterlilik yetenekli olmayla değil, kişinin kendi kaynaklarına güvenmesiyle ilişkilidir. Bu anlamda, bir eylemin planlanması, eylem için gerekli becerilerin farkında olunması ve örgütlenmesi, zorluklarla birlikte elde edilecek kazançların da göz önünde bulundurulması sonucunda oluşan güdülenme düzeyi gibi öğeleri içerir (Yıldırım & İlhan, 2010, ss. 301-308). Bireyin öz yeterlik inancı, hedef belirlemede ve içinde bulunulan çevrenin denetim altına alınmasında önemli bir fonksiyon görmektedir.

Bir başka açıdan öz yeterlilik bireyin, belli bir performansı gerçekleştirebilmek için gerekli etkinlikleri organize edebilme ve karşılaşılabileceği zorlu durumların üstesinden gelme kabiliyetini ve bu kabiliyetine dair kendi yargısını ifade etmektedir (Kiremit, 2006; Aksoy & Diken, 2009, ss. 29-37). Yani öz yeterlik kavramı bireyin sahip olduğu becerilerle ilgili olmayıp, aslında bireyin sahip olduğu beceriyi ne düzeyde kullanabileceğine ilişkin inancını tanımlamaktadır (Bandura, 1997, s. 72). Bir başka deyişle öz yeterlik, kişinin sahip olduğu

beceri veya kapasitesini değil, sahip olduğu beceri veya kapasite ile geliştirdiği inançları tanımlar (Evers, 2002, ss. 227-243).

Öz yeterlik kavramının ne olduğu üzerinde vurgular yapılması oldukça önemlidir. Kavramı yakın anlamlı bazı kavramlardan ayırabilmek, öz yeterlik inancının ne olmadığı konusunda da bizi aydınlatacaktır. Bu amaçla aşağıda öz yeterlikle sıklıkla karıştırılan kavramlar açıklanmış öz yeterlikle olan farkları ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Öz yeterliğin üç boyutu bulunmaktadır. Bunlar aşağıdaki gibidir (Bolat, 2011, s. 92).

Büyüklik: Kişinin yapabileceğine inandığı işin zorluk derecesini ifade etmektedir.

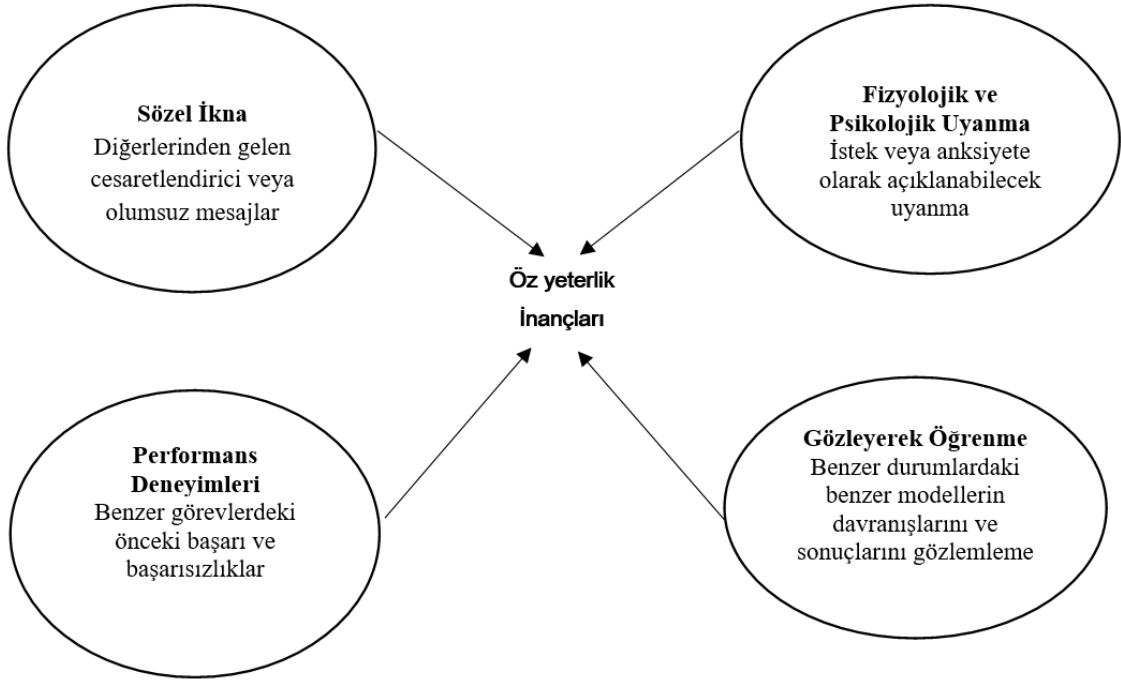
Güç: Büyüklik ile ilgili inancın güçlü ya da zayıf olduğunu tanımlar.

Genellik: Beklentinin çeşitli durumlarda ne ölçüde yaygın olduğu ile ilgilidir.

Bir müzik öğretmeni adayının yapabileceğine inandığı müzik öğretmenliği mesleğinin zorluk derecesi öz yeterlik kavramı boyutlarından büyüklüğe, onun müzik öğretmenliği yapabilmeye olan inancının güçlü ya da zayıf olması bu boyutlardan güce; müzik öğretmeni adayının öğretmenlik mesleğinde karşı karşıya kalabileceği tüm durumlarda (olumlu, olumsuz) gösterebileceği inancın genellenebilmesi de genelliğe örnek olarak verilebilir.

Öz yeterlik kavramı literatürde öz yeterlik inancı ismiyle yer bulmuş ve belirli başlıklar altında incelenmiştir. Çalışmanın bundan sonraki bölümlerinde karışıklığa sebebiyet vermemesi için öz yeterlik inancı terimi kullanılmıştır. Yıldırım ve İlhan (2010) 'a göre, öz yeterlik inancı belli özel durumlar için ya da genel ve sürekli durumlar için ele alınabilir (Akt., Işık, 2001, s. 8).

Öz yeterlik inançları birçok bilgi kaynağından etkilenebilir. Aşağıdaki şekilde bunlardan en önemlileri gösterilmektedir.

Şekil 1. Öz yeterlik inançlarının etkileyen bilgi kaynakları (Akt., Barut, 2011, s. 11).

Şekilde de görülebileceği gibi, öz yeterlik algısının oluşumunda etkili olan faktörler arasında geçmiş deneyimler, gözlemler, sözlü ikna çabaları ve duyuşsal deneyimlerin öne çıkarıldığı söylenebilir.

Bandura (1977)'de bu bilgi kaynakları şu şekilde ele alınmaktadır:

- Performans başarıları,
- Dolaylı yaşantılar,
- Sözel ikna,
- Fizyolojik durumlar.

Performans Başarıları (Performance accomplishments): Öz yeterlilik bilgisinin bu kaynağı, kişisel uzmanlık yaşantılarına dayalı olduğundan özellikle etkili olmaktadır. Eğer belirli güçlükler yaşantıların erken bir döneminde ortaya çıkarsa, yetkinlik beklentisi başarıları artırır, tekrarlanan başarısızlıkları düşürür. Güçlü öz yeterlilik beklentileri tekrarlayan başarılar yoluyla geliştikten sonra, zaman zaman ortaya çıkan başarısızlıkların olumsuz etkisinin azalması olasılığı yüksektir. Bireyler, en zor engellerin üzerinde sürekli bir çaba göstererek, deneyim kazanarak duruma hakim olabilir ve daha sonra kararlı çaba göstererek sorunların üstesinden gelebilir ve kendilerini güdüleyerek güçlenebilir Performans başarıları, bireyin başarıları ve deneyimleridir. Birey bir işi başardığında bu durum ödül etkisi yapmakta ve gelecekteki benzer davranışlara karşı bireyi güdülemektedir.(Bandura, 1977, s. 195).

Dolaylı yaşantılar (Vicarious experince): İnsanlar, öz yeterlik düzeylerine ilişkin tek bir bilgi kaynağı olarak yeterlik deneyimlerine güvenmezler. Pek çok beklenti başkalarının yaşantılarını hayal ederek türetilmektedir (Bandura, 1977, s. 197). Bireyin başka kişilerin başarılarına tanık olması kendisinin de başarı beklentisine girmesine neden olabilir. Yani bireyin kendi başarı beklentisi diğer kişilerin tecrübelerinden önemli ölçüde etkilenir (Yılmaz & Gürçay, 2011, s.254). Dolaylı yaşantılar ile kişi, başarılı olan modelleri izler veya başkaları ile kendisini sosyal olarak karşılaştırır (Wheatley, 2004, s. 363).

Sözel İkna (Verbal persuasion): Sözel ikna, kullanılabilirliği ve kolaylığı nedeniyle yaygın olarak kullanılmaktadır. İnsanlar geçmişte kendilerini çaresiz bırakmış durumlar ile başarılı bir şekilde başa çıkabildiklerine inanma aracılığıyla yol alırlar (Bandura, 1977, s. 198). Bireyin bir alanda başarılı olacağına ilişkin söz ve tavsiyeler bireyi cesaretlendirerek, öz yeterliğini artırabilir. Sözel ikna, kişinin kendi konuşmalarından, olumlu görüntüden ve başkalarının beklentilerinden geri bildirim değerlendirmelerinin sosyal etkisi veya sözel iknası öz yeterliği etkiler (Wheatley, 2004, s. 363).

Duygusal Uyarılma/Fizyolojik Durum (Emotional arousal): Duygusal uyarılma, bireyin tehdit edici durumlar ile başa çıkmasında algılanan öz yeterliğini etkileyecek temel bir kaynak görevi görür. İnsanlar kaygı ve sıkıntı durumlarına bakarak fizyolojik uyarılma durumlarını kullanırlar. Çünkü yüksek düzeyde uyarılma genellikle kişinin performansını zayıflatabilir. Bireyler aşırı uyarılmadıklarında ve gergin olmadıklarında başarı beklentileri daha yüksek olmaktadır (Bandura, 1977, s. 198). Fizyolojik ve duygusal durumlar, heyecanlanmak, yorgunluk ve dikkatsizlik düzeyi bireylerin performansları konusunda güvenlerini etkilemektedir (Wheatley, 2004, s. 363). Kendini bedensel ve ruhsal olarak iyi hisseden birey niyetlenen davranışı rahat bir şekilde gerçekleştirebilir.

Öz yeterlik inancının davranışlar üzerindeki etkileri.

Öz yeterlik inancı bireylerin yaptıkları görevlere yaklaşımlarını ve gösterdikleri çabaların ve performansın düzeyini belirleyen önemli bir faktördür. Bununla birlikte birey belirli bir performansa ulaşmak için öngörülen etkinlikleri düzenlemek ve düzenlediği olguları başarılı bir şekilde gerçekleştirme kapasitesine sahip olmalıdır. Öz yeterlik inancı yüksek olan bireyler faaliyet gösterdikleri alanlarda daha yoğun çaba göstermekte ve derinlemesine çalışma yapabilmektedirler. Bu bireyler sorunlara daha geniş bir perspektiften bakabilir ve daha kolay çözüm üretebilirler. Öz yeterlik inancı ile davranışlar arasındaki ilişkiler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 1. *Öz Yeterlik İnançlarının Bireyin Davranışlarına Olan Etkileri*

Davranışlar	Yüksek Öz Yeterlik	Düşük Öz Yeterlik
<i>Seçme davranışı</i>	Kendi gelişimine katkı sağlayacak olan seçenekleri tercih etmede cesurdurlar.	Hayatlarında önemli seçimleri ve kararları almaktan çekinirler.
<i>Motivasyon</i>	Yüksek motivasyona sahiptirler.	Motivasyonları genellikle düşüktür
<i>Azim</i>	Sonuçların olumsuz olması asla yıldırmaz.	Olumsuz sonuç durumunda en kısa zamanda çalışmayı durdururlar.
<i>Düşünce kalıpları</i>	Sürekli “ben bu işi başaracağım” gibi telkininde bulunurlar.	Başarısızlık düşüncesi zihnini sürekli meşgul eder.
<i>Stres ve depresyonla başa çıkabilme</i>	Stres ve depresyonla karşılaşma olasılıkları düşüktür; karşılaşılan stresli durumların üstesinden rahat bir şekilde gelirler	Stres ve depresyonla karşılaşma olasılıkları yüksektir; bu gibi durumlar karşısında stresli durumun üstesinden gelmekte zorlanırlar

(Akt., Yıldız, 2013, s.15)

Genel olarak öz yeterliği yüksek olan bireylerin endişe düzeyleri düşük olup, zor ve karmaşık görevler üstlenebilirler. Tersine öz yeterliği düşük olan bireyler zorluklardan ve zor görevlerden uzak durma eğilimi sergilerler.

Öğretmen öz yeterliliği ve eğitim.

Eğitim, bireysel ve toplumsal gelişmenin itici gücüdür. Bu alanda faaliyet gösteren kişiler olarak öğretmenler, bireysel davranışların geliştirilmesi sürecinin temel ve vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu bağlamda eğitim sisteminin başarısı, sistemin uygulayıcısı olan öğretmenlerin başarısıyla doğrudan ilişkilidir.

Bandura 1980'lerin başlarına doğru öğretmen yeterliliği konularında çalışmalar yapmaya başlamıştır. Yapmış olduğu çalışmalarda, öğretmenin kişisel yeterliliğinin ve yeteneğinin mesleki yeterliliğe önemli bir etkisinin olduğunu saptamıştır. Öğretmenlerin sürekli yeni bilgiler kazanarak ve mevcut bilgilerini de sürekli güncelleyerek öğretmenlik yeterliliğini kazanmasının bir sorumluluk olduğu görüşünü savunmaktadır. Öğretmenlerin dış faktörlerin üstesinden gelmesine olan inancını ise profesyonel öğretim yeterliği olarak tanımlamıştır (Wheatley, 2002, ss. 5-22).

Birçok araştırmacı Yeterlik Teorisini eğitime uyarlamıştır. “Eğitimde öz yeterlik inancı genellikle, öğrencinin başarı düzeyi ve davranışlarında pozitif değişiklikler meydana getirmesi ile ilgili olarak öğretmenin kendi öğretme yeteneğine olan inancı olarak tanımlanabilir.” Bunların yanı sıra sınıf organizasyonu, eğitim stratejileri, soru sorma

teknikleri, bir görevi yerine getirmede sabırlı davranma düzeyi, risk alma dereceleri ve yenilik, öğretmenler için öğretmen dönütleri, öğretmenin görevi zamanında yerine getirmesindeki idare ve kontrol taktikleri gibi hususlar da öğretmenin öz yeterliliğini etkileyen önemli değişkenlerdir (Kushner, 1993'ten aktaran: Yaman, vd., 2004). Konuyla ilgili yapılan çalışmalarda, öğretmenlerin öz yeterlik inançlarının, onların eğitim-öğretim çalışmalarıyla ve öğretmenlerinin gelişimiyle olumlu yönde ilişkili olduğu belirlenmiştir (Ashton, 1984., Özerkan, 2007., Kurtuldu & Çiftçi, 2010, ss. 60-73).

Eğitim öğretim sürecine ilişkin çalışmalarda yakın zamanlarda üzerinde en fazla durulan olgulardan birisi şüphesiz öğretmen öz yeterliğidir. Bu konuda teorik ve uygulamalı literatürde önemli sayılabilecek düzeyde çalışmalar yapılmıştır. Ancak hala daha ilgili literatürde önemli bir boşluk olduğu söylenebilir.

Öğretmen davranışlarının anlaşılmasında ve geliştirilmesinde Bandura'nın geliştirdiği öz yeterlik inancı kuramı önemli ipuçları vermektedir. Bu kuram, insan davranışının arkasında yatan nedenleri açıklamak, öğretmenlerin mesleğin gerekliliklerini yerine getirebileceklerine olan inançlarının düzeyini ortaya koymak ve öğretmenlik görev ve sorumlulukları ile ilgili davranışları öngörü için kullanılabilir.

Öğretmen öz yeterliği kavramı ilk olarak RAND araştırmacıları tarafından, öğretmen nitelikleri ve öğrencilerin öğrenmesi konusunda yaptıkları çalışma için kullanılacak bir ölçüğe ekledikleri iki maddeyle ortaya çıkmıştır. Bu maddelerden birisi” genel öğretmenlik öz yeterlik algısı ile; diğeri ise “kişisel öğretmenlik inancı” ile ilgilidir. Öz yeterlik konusunda öncü çalışmaları bulunan Bandura öğretmenin öz yeterliğini genel öz yeterlik algısının bir parçası olarak ele almaktadır (Atasoy, 2010, ss. 43- 44).

Konuyla ilgili literatürde öğretmen özyeterliliğine yönelik farklı tanımlar geliştirilmiştir. Ashton (1984) kavramı, öğrencilerin performanslarını etkileme kapasitelerine olan inançları olarak tanımlarken, Denzine vd. (2005) öğrencilerin öğrenme ve başarıları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olmak için öğretmenlerin yetenekleriyle ilişkili inançları olarak değerlendirmektedir (Akt., Barut, 2011, ss. 24-25).

Öğretmen öz yeterliği, öğretmenin öğrencilere verdiği eğitimin etkili olması konusunda kendine güveni ile ilgili inancı olarak tanımlanabilir (Guskey & Passaro, 1994, ss. 627-643). Öğretmenlerin öz yeterlik inançlarının yüksek olmasıyla mesleki başarıları ve verimlilikleri arasında doğrudan ve önemli bir ilişki söz konusudur.

Öğretmenlerin öz yeterlik algıları öğrencilerin başarısında ve dolayısıyla eğitim öğretimin kalitesi üzerinde doğrudan ve son derece önemli bir etkiye sahiptir. Öğretmen öz

yeterliği öğrencilerin öz yeterlik algılarını da doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda öğretmenlik eğitimi, özünde öz yeterlik kazandırma ve var olanları geliştirme süreci olarak görülebilir.

Öğretmenlerin öz yeterliklerinin yön verdiği, mesleğe, okuldaki faaliyetlere ve öğrencilere yönelik tutum ve davranışları öğrencilerin başarı düzeyi üzerinde belirleyici bir etki yaptığı bilinmektedir. Mesleğine bağlı ve mesleğine saygı duyan bir öğretmenin yüksek performansa sahip olması ve eğitimde verimliliği artırması beklenir.

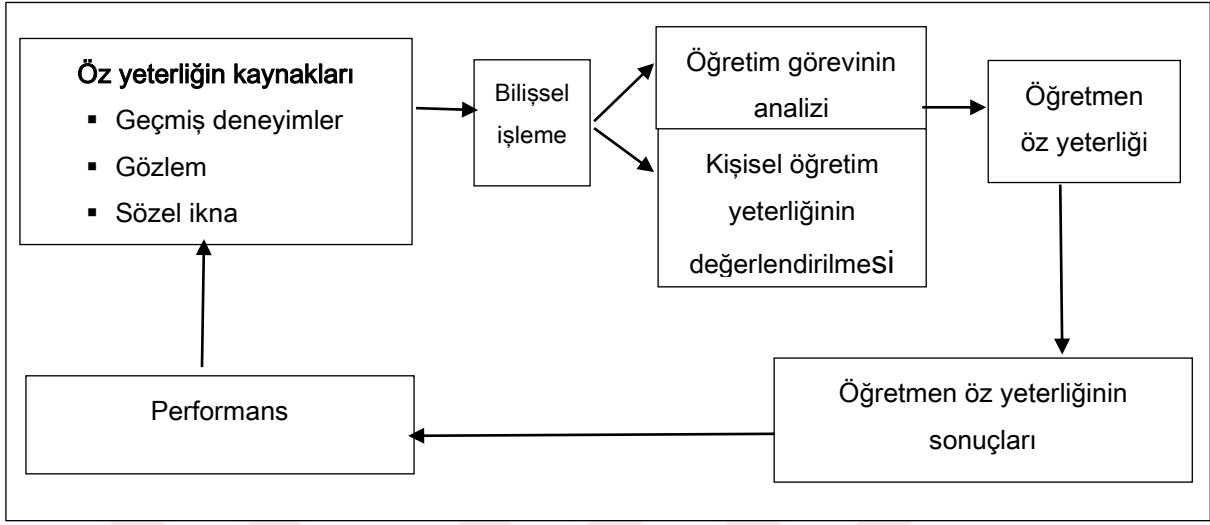
Öğretmenlerin alanında yeterli bilgi ve donanıma sahip olmaları başarı için yeterli olmamakta, bu bilgi ve donanımını öğrencilere aktarabilecek istek ve yeterliğe de sahip olması gerekmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin öz yeterlik algıları öğrenme sürecinin hangi düzeyde ve nasıl gerçekleşeceğini de belirleyen bir gösterge olarak işlev görmektedir. Bu algının düzeyi, eğitim öğretim faaliyetlerinin organizasyonunun yanısıra davranış ve tutumlar üzerinde de bilgiden daha etkili olabilmektedir. Öğrencilere model olmak misyonu taşıyan öğretmenler, öğrencilerini mesleki yeterliklerinin yanısıra diğer kişilik özellikleri bakımından da etkileyecekleri için bu hususlarda da yeterli olmalıdırlar.

Öz yeterlik düzeyi yüksek olan öğretmenler yeniliğe ve değişime açık olmakta, hata yapan öğrencilerine yönelik daha müsamahalı olabilmekte, farklı değerlendirme teknikleri kullanabilmekte ve öğrenme güçlüğu yaşıyan öğrencilerle daha fazla vakit geçirebilmektedirler.

Bir öğretmenin mesleki becerileri, aldığı eğitimden etkilenmekle birlikte, esas olarak mesleki sorumluluklarını yerine getirme konusundaki inancıyla ilişkilidir. Öğretmenlerin mesleki ve kişisel özelliklerinin yanısıra öğrencilere yol göstermesi, eğitim öğretim sürecini doğru ve etkili bir şekilde yönetmesi de öz yeterlik algısıyla bağlantılıdır.

Öz yeterlik inancı yüksek olan öğretmenlerin planlama ve organizasyon kabiliyetleri daha gelişmiştir. Bu bireyler hayatın her alanında daha düzenli ve disiplinli olup, başarısızlık halinde duruma hakimiyetlerini kaybetmemekte; başarı için yeni yöntemler denemekte ve yeni stratejiler geliştirmekte sorun yaşamamaktadırlar. Kendine güven duyan öğretmenlerin sınıf etkinliklerini daha iyi yönettikleri, öğrencileri daha iyi motive ettiklerine dair literatürde önemli çalışmalar bulunmaktadır. Diğer taraftan öğrencilerin başarı düzeylerinin yükselmesinin öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerini artırdığına ilişkin de önemli bulgular mevcuttur (Akt., Tufan, 2016, s. 3).

Aşağıdaki şekilde öğretmen öz yeterliğinin kavramsal boyutlarını gösteren döngüsel bir süreç gösterilmektedir.

Şekil 2. Öğretmen öz yeterliğinde çok boyutlu bir model (Akt., Atasoy, 2010, s. 46).

Müzik öğretmenlerinin alanla ilgili bazı bilgi düzeylerine ulaşmış olması beklenir. Bunlar; müziğin temel özellik ve öğeleri, kuramları, ilkeleridir. Müziğin, yaşadığı toplum ve diğer kültür çevrelerindeki şekillenmesini ve işlevlerini tanımalı, müzik dersinin kültürün aktarılması ve ona katkı sağlanması için belli roller oynadığının bilincine varmalı ve bu sorumluluğu taşımalıdır (Şafak, 2014, s. 24).

Hızla değişen toplum ve dünyaya paralel olarak öğretmenlerin de görev ve sorumlulukları değişmekte ve artmaktadır. Öğretmenlerin bu değişime uyum sağlayabilmeleri için sahip olmaları gereken genel ve özel yeterliklerin neler olması gerektiği konusunda teorik ve uygulamaya dönük araştırmalar yapılmakta, stratejiler oluşturulmaktadır. Değişen eğitim anlayışında öğretmenlerden ilgilendikleri bireylerin ihtiyaçlarını da dikkate alarak; ulusal ve evrensel değerleri benimseyen, çözüm odaklı olan, merak eden, sorgulayan, öğrenme yöntemlerine aşina olan ve ders programlarındaki amaçları davranışa dönüştüren bireyler yetiştirmeleri beklenilmektedir. Eğitim sisteminde bu sorumlulukları taşıyan nitelik ve yeterlilikte öğretmenlerin bulunmaları büyük önem taşımaktadır. Konuyla ilgili olarak hazırlanan Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri Taslağında, iyi bir öğretmenin sahip olması gereken genel yeterlikler altı başlık altında toplanmıştır. Bunlar (MEB, 2004).

- Kişisel ve meslekî değerler -meslekî gelişim
- Program ve içerik bilgisi
- Öğreneni tanıma
- Öğrenme ve öğretme süreci

- Öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme
- Okul, aile ve toplum ilişkileri

Bir eğitim- öğretim sisteminin başarılı olabilmesi, her şeyden önce sistemin merkezinde yer alan öğretmenlerin nitelikleriyle doğru orantılıdır. Öğrencilerin davranışlarının değiştirilmesi ve geliştirilmesi sürecinde öğretmenler en önemli aktörlerdir. Eğitim öğretimin kalitesi de öğretmenin kalitesine ve bu da öğretmenin aldığı eğitimin niteliğine bağlıdır. Öğretmenlerin kalitesini etkileyen diğer faktörler arasında ise mesleğe yönelik yeterliklere sahip olma ve mesleğe yönelik tutumların¹ önemli rolü bulunmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın Öğretmen Mesleği Genel Yeterlikleri (2017) raporunda üç yeterlik alanı belirlenmiştir. Bu alanlar aşağıdaki tablodan takip edilebilir.

Tablo 2. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri

A. MESLEKİ BİLGİ	B. MESLEKİ BECERİ	C. TUTUM ve DEĞERLER
A1. Alan bilgisi	B1. Eğitim Öğretimi Planlama	C1. Milli, Manevi ve Evrensel Değerler
Alanında sorgulayıcı bakış açısını kapsayacak şekilde ileri düzeyde kuramsal, metodolojik ve olgusal bilgiye sahiptir.	Eğitim öğretim süreçlerini etkin bir şekilde planlar.	Milli, manevi ve evrensel değerleri gözetir
A2. Alan Eğitimi Bilgisi	B2. Öğrenme Ortamları Oluşturma	C2. Öğrenciye Yaklaşım
Alanının öğretim programına ve pedagojik alan bilgisine hakimdir.	Bütün öğrenciler için etkili öğrenmenin gerçekleşebileceği sağlıklı ve güvenli öğrenme ortamları ile uygun öğretim materyalleri hazırlar.	Öğrencilerin gelişimini destekleyici tutum sergiler.
A3. Mevzuat Bilgisi	B3. Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme	C3. İletişim ve İşbirliği
Birey ve öğretmen olarak görev, hak ve sorumluluklarına ilişkin mevzuata uygun davranır.	Öğretme ve öğrenme sürecini etkili bir şekilde yürütür.	Öğrenci, meslektaş, aile ve eğitimin diğer paydaşları ile etkili iletişim ve işbirliği kurar.
	B4. Ölçme ve Değerlendirme	C4. Kişisel ve Mesleki Gelişim
	Ölçme ve değerlendirme yöntem, teknik ve araçlarını amacına uygun kullanır.	Öz değerlendirme yaparak, kişisel ve mesleki gelişimine yönelik çalışmalara katılır.

Kaynak: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı (2017).

¹ Mesleğe yönelik tutumdan kastedilen husus, öğretmenin duyguları; bu duyguların yön verdiği davranışları ve mesleğe olan bağlılığıdır.

Mesleğini seven ve işini heyecanla yapan öğretmenlerin başarı düzeylerinin yüksek olması beklenir. Öğretmen ve öğretmen adaylarının öz yeterlik inancı, yukarıdaki genel yeterlikleri etkilemektedir ve bu yeterliklerin doğru ve en iyi şekilde gerçekleşmesinde önemli bir role sahiptir. Öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlikleri yerine getirmeleri, onların iyi eğitim almalarının yanında, meslek hayatları boyunca görev ve sorumlulukları yerine getirebileceklerine olan inançları ve gösterecekleri çaba ile de yakından ilgilidir (Yılmaz & Gürçay, 2011, s. 90).

Müzik öğretmeni öz yeterlikleri.

Müziksel davranış özünde yaratma, yapma, dönüştürme, dinleme, üzerinde düşünme ve anlama faaliyetlerini barındıran bir süreci ifade etmektedir. Müzik öğretmenliği eğitimi de bu bağlamda, alana ilişkin yeterliklerin kazandırılması ve var olanların geliştirilmesi sürecidir.

Küçüköncü'ye göre (2003) bir müzik öğretmeninde bulunması gereken özellikler aşağıdaki gibidir (Akt., Dursun, 2015, s. 13).

A. Bilişsel Alan Düzeyinde,

A1. Müzik alanına ait kurumsal bilgilerde yeterlik,

A2. Öğretmenlik mesleğine ait bilgilerde yeterlik (Pedagojik formasyon),

B. Devinişsel Alan Düzeyinde,

B1. Kendi sesini kullanabilmede yeterlik,

B2. Çalgısını kullanabilmede yeterlik,

C. Duyuşsal Alan Düzeyinde,

C1. Müziksel kişilikte sanatsal yeterlik,

C2. Eğitimci kişilikte sanatsal yeterlik,

C3. İcracı kişilikte sanatsal yeterlik

Müzik öğretmeni, mesleğini icra ettiği okul ortamını, çevresel koşulları, kendi sınırlarını yeterince tanımalı ve mesleğindeki güncel gelişmeleri ve eğilimleri takip etmelidir. Formasyon açısından iyi bir eğitim sürecinden geçmeli, özellikle alanında pedagojik donanımlı olmalı, öğrenciyi anlayabilme, tanıyabilme ve yeteneklerini keşfedebilme noktasında özverili, becerikli ve yaratıcı olmalıdır. Hem ülke, hem de dünya gerçeklerinden haberdar, her tür müziğe açık ve ilgili olmalıdır. Türk müzik kültürüne vakıf olmalı, hem geleneksel müziklerimize ait çalgı, söyleme, kültür ve teori derslerini; hem de önem sırasına göre batı ve Avrupa kültürlerinden başlayarak dünya müzik kültürüne ait çalgı, söyleme, kültür ve teori derslerini içeren bir eğitim-öğretim sürecinden geçmelidir (Şafak, 2014, s. 26)

MEB (2008), Temel Eğitime Destek Projesi kapsamında Müzik Öğretmenliği Özel Alan Yeterliklerini şu şekilde belirlemiştir (Güleryüz & Demirci, 2016, s.105).

1. Planlama ve Düzenleme
2. Kurumsal-Uygulamalı Bilgi ve Beceriler
3. Müzik Kültürü
4. İzleme ve Değerlendirme
5. Okul-Aile-Toplum ve Disiplinler Arası İş Birliği Yapma
6. Mesleki Gelişimi Sağlama

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Bu başlık altında çalışmanın uygulama kısmında kullanılacak olan yöntem ve veri teknikleri tanıtılacaktır. Anket yöntemiyle gerçekleştirilen uygulama kapsamında araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin demografik bilgileri ile verilerin toplanması ve analizi süreçlerine ilişkin açıklamalar yapılacaktır

Araştırma Modeli

Araştırmada müzik öğretmenlerinin öz yeterlik ve müzik eğitimi ders içeriğine yönelik düzeylerini belirlemek amacıyla sosyal bilimlerde oldukça yaygın kullanımı olan *betimsel tarama modeli* kullanılmıştır. Betimsel araştırma, var olan bir olay ya da durumu, var olduğu şekilde tanımlayan bir araştırmadır biçimidir (Karasar, 2012, s. 124).

Tarama yöntemi kişilerin kendilerinin belirttiği inançları veya davranışlarıyla ilgili araştırma soruları için uygundur. Araştırmacılar çoğunlukla tek seferde pek çok konu hakkında soru sorar, birçok değişkeni ölçer ve tek bir taramada birçok hipotezi test ederler. Kişilerin davranışları, tutumları, inançları, görüşleri, özellikleri, beklentileri gibi hususlar anketler yardımıyla tespit edilmeye çalışılır. Tarama araştırmacıları, deneyicilerin zaman sırası ve alternatif açıklamalar üzerindeki fiziksel denetimle elde ettikleri katı nedensellik testine yaklaşmak için kontrol değişkenleri kullanırlar (Neuman, 2013, ss. 395-400).

Bu araştırma ile müzik öğretmenlerinin, öz yeterlik ve müzik eğitimi ders içeriğine yönelik puan ortalamalarıyla anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Ayrıca müzik öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri üzerinde müzik eğitimi ders içeriğinin yordayıcı etkisi analiz edilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini; 2015-2016 Eğitim-Öğretim Yılı, Bahar Yarıyılında Erzurum il merkezindeki ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan müzik öğretmenlerinden oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2015-2016 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında yılında Erzurum il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan ve tesadüfi örneklem yöntemiyle belirlenen 74 müzik öğretmeninden oluşmaktadır.

Çalışma grubuyla ilgili bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

Mennuniyet Düzeyine ve Emeklilik Tercihine İlişkin Veriler.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin cinsiyetlerine ilişkin bilgiler Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3. *Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı*

Cinsiyet	f	%
Kadın	42	56.8
Erkek	32	43.2
Toplam	74	100

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık % 57'sinin kadın; % 43'ünün ise erkek olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev sürelerine ilişkin bilgiler Tablo 4'de yer almaktadır.

Tablo 4. *Öğretmenlerin Görev Sürelerine Göre Dağılım*

Görev Süresi	f	%
1-5 Yıl	21	28.4
6-10 Yıl	30	40.5
11 Yıl ve üzeri	23	31.1
Toplam	74	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık % 28'inin 1-5 yıl; % 41'inin 6-10 yıl; % 31'inin ise 11- yıl ve daha fazla süredir öğretmenlik yaptığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerinin mezun oldukları okul türlerine ilişkin bilgiler Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. *Öğretmenlerin Mezun Oldukları Okul Türlerine Göre Dağılımı*

Okul Türü	f	%
Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü	58	78.4
Konservatuar ve Güzel Sanatlar Fakültesi	16	21.6
Toplam	74	100

Tablo 5'den araştırmaya katılan օđretmenlerin yaklaşık % 78'nin Eğitim Fakóltesi M¼zik Eğitimi Bۆl¼m¼, yaklaşık %21.6'sının Konservatuar ve G¼zel Sanatlar Fakóltesi M¼zik Bilimleri Bۆl¼m¼nden mezun oldukları anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan օđretmenlerinin eğitim durumuna ilişkin bilgiler Tablo 6'da gۆsterilmiřtir.

Tablo 6. *օđretmenlerin Eğitim Durumuna Gۆre Dağılımı*

Eğitim Durumu	f	%
Lisans	62	83.8
Lisans¼st¼	12	16.2
Toplam	74	100

Tablo 6'ya gۆre araştırmaya katılan օđretmenlerin yaklaşık % 84'¼n¼n lisans, yaklaşık % 16'sında lisans¼st¼ eğitim durumuna sahiptirler.

Araştırmaya katılan օđretmenlerinin eğitim durumuna ilişkin bilgiler Tablo 7'ye gۆsterilmiřtir.

Tablo 7. *օđretmenlerin Eğitim Aldıkları Branşa Gۆre Dağılımı*

Branş	f	%
şan	10	13.5
Piyano	10	13.5
Keman	14	18.9
Gitar	4	5.4
Diğer	36	48.6
Toplam	74	100

Tablo 7 incelendiğinde araştırmaya katılan օđretmenlerin yaklaşık % 13'¼n¼n şan, % 13'¼n¼n Piyano, %19'unun Keman, %5'inin Gitar, %49'unun ise diğer branşlarda eğitim aldıkları gۆr¼lmektedir.

Araştırmaya katılan օđretmenlerinin çalışmakta oldukları okuldaki memnuniyet d¼zeylerine ilişkin bilgiler Tablo 8'de gۆsterilmiřtir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Çalıştıkları Okuldaki Memnuniyet Düzeyine Göre Dağılımı

Memnuniyet Durumu	f	%
Memnunum	55	74.3
Bazen Memnunum	15	20.3
Memnun Değilim	5	5.4
Toplam	74	100

Tablo 8'e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık % 74'ü çalıştıkları okuldan memnun, % 20'si bazen memnun iken % 5'i ise çalıştığı okuldan memnun değildir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin erken emeklilik tercihine ilişkin bilgiler Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin Erken Emeklilik Tercihine Göre Dağılımı

Erken Emeklilik İsteği	f	%
İsterim	53	71.6
İstemem	21	28.4
Toplam	74	100

Tablo 9 incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin yaklaşık % 72'sinin erken emekli olmayı isterken; % 28'inin ise erken emekliliği istemediği saptanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Çalışmanın uygulanması esnasında aşağıda yer alan veri toplama araçlarından istifade edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu: Müzik öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, eğitim durumu, mesleki kıdemi, çaldığı müzik aletleri gibi bilgileri öğrenmek için araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

Müzik Öğretimine Yönelik Öz-Yeterlik Ölçeği: Ölçek, Özmenteş (2011) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 23 soru ve tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach Alpha değeri .92 olarak bulunmuştur. Bu araştırma kapsamında ise .89 olarak saptanmıştır. Ölçekten yüksek puan almak müzik öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinin düşük olduğu anlamına gelmektedir.

Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Listesi: Araştırma kapsamında müzik eğitimi ders içeriğine yönelik puanlarını belirlemek için Yazıcı (2012)'nin geliştirmiş olduğu "İlköğretim Müzik Dersinin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar" adlı anketten yararlanılarak 5 maddelik bir soru listesi oluşturulmuştur. Bu soru listesinin uygun olup

olmadığı müzik alanında uzman iki öğretim üyesini görüşüne alınarak çalışmada kullanılmasına karar verilmiştir. Sorun listesine “müzik eğitimi ders içeriği” ismi verilmiştir. Bu sorun listesinden yüksek puan almanın müzik eğitimi ders içeriğini olumsuz olarak algılama şeklinde değerlendirilmektedir. Bu sorun listesinin Cronbach Alpha iç tutarlılık güvenirlik katsayısı .65 olarak bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile müzik eğitimi ders içeriği soru listesi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Erzurum ilindeki çeşitli okullarda görev yapan 74 müzik öğretmenine uygulanmıştır. Araştırma yapılırken uygulayıcı (araştırmacı) okullara giderek müzik öğretmenlerine araştırmanın kapsamı hakkında bilgi verilerek ölçek ve soru listesini doldurmaları istenmiştir. Araştırmacı müzik öğretmenlerine çalışmaya katılımlarının gönüllüğüne bağlı olduğu bildirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın alt problemlerine ilişkin analize başlamadan önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediklerin bakılmıştır. Ayrıca “Müzik Öğretimine Yönelik Öz Yeterlik Ölçeği”nin ve “Müzik Eğitimi Ders İçeriği Soru Listesi”nin aritmetik ortalaması ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Analiz sonuçları Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10. Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlilik ve Müzik Eğitimi Ders İçeriğine Yönelik Puanlarına İlişkin Çarpıklık ve Basıklık Katsayıları İle Betimsel Değerler

Değişkenler	Skewness (Çarpıklık)		Kurtosis (Basıklık)		Betimsel Değerler	
	İstatistik	Standart Hata	İstatistik	Standart Hata	Aritmetik Ortalama	S.s
Öz-Yeterlik	-.58	.28	1.30	.55	97.08	9.50
Müzik Eğitimi Ders İçeriği	-.005	.28	-.008	.55	18	3.21
N	74					

Tablo 10 incelendiğinde müzik öğretmenlerinin öz-yeterlilik ile müzik eğitimi ders içeriğine yönelik puanlarına ilişkin verilerin normallik varsayımını karşıladığı gözlenmektedir.

Araştırma kapsamında nitel değişkenlerin (cinsiyet, mesleki kıdem, eğitim durumu) parametrik anlamlılık testleri için “Bağımsız Örneklemeler İçin T-Testi”, değişkenlere ilişkin her alt gruptaki katılımcı sayısının $n < 30$ ’nun altında olduğu durumlarda parametrik olmayan

“İlişkısız Ölçümler İçin Mann Whitney U Testi” ve “İlişkısız Ölçümler İçin Kruskal Wallis H Testi” kullanılmıştır (Ural & Kılıç, 2013). Araştırma kapsamında mőzik öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri ile mőzik eğitimi ders içeriğine yönelik puanları arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analizi ile incelenmiştir. Ayrıca mőzik eğitimi ders içeriğinin, mőzik öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri üzerindeki yordayıcı etkisi ise basit doğrusal regresyon analizi ile hesaplanmıştır.

Araştırma alt problemine ilişkin analizler yapılmadan önce verilerin Mahalanobis katsayıları incelenmiştir. Bu incelemeye bağlı olarak 1 kişinin verileri analize dahil edilmemiştir. Bu işlemler sonucunda alt problemlerle ilgili analizler 74 veri ile sürdürölmüşür. Araştırma kapsamında elde edilen veriler SPSS 22 bilgisayar paket programı yardımıyla analiz edilmiş ve bulgular yorumlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Bu bölümde, müzik öğretmenlerinden ölçek ve soru listesi yoluyla toplanan verilerin analizine ilişkin bulgular yer almaktadır. Bu bağlamda müzik öğretmenlerinin cinsiyeti, eğitim durumu, mesleki kıdemi ile öz-yeterlik düzeyleri ile müzik eğitimi ders içeriğine ilişkin yordayıcı ilişkilere ait analiz sonuçları aşağıda gösterilmiştir.

Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri İle Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik puan ortalamalarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla öncelikle verilerin normal dağılıp dağılmadığını Kolmogorov-Smirnov yöntemiyle test edilmiştir. Sonuçlar Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11. *Öz-Yeterlik Puanlarının Cinsiyete Göre Normal Dağılımına İlişkin Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları*

Değişken	Cinsiyet	Kolmogorov-Smirnov		
		İstatistik	sd	f
Öz-yeterlik	Kadın	.091	42	.200*
	Erkek	.112	32	.200*

Tablo 11’de edilen sonuçlara göre, cinsiyetin öz-yeterlik puanlarına göre normal dağıldığı söylenebilir ($p>.05$). Bundan dolayı müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği parametrik yöntemlerden ‘bağımsız örneklem için t testi’ tekniği kullanılmıştır. Analize ait sonuçlar Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. *Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Cinsiyetlerine İlişkin Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapma ve t Değerleri*

Değişkenler	Cinsiyet	N	Aritmetik			
			Ortalama	S.s	t	p
Öz-Yeterlik	Kadın	42	96.66	8.68	-.43	.67
	Erkek	32	97.62	10.59		

Tablo 12’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik puan ortalamalarının cinsiyete göre sırasıyla erkeklerin 97.62, kadınların 96.66 olduğu bulunmuştur. Gruplar arasındaki farkın anlamlılığını belirlemek için yapılan ‘bağımsız örneklem için t testi ‘

sonucuna göre; müzik öğretmenlerinin cinsiyetleri ile öz-yeterlik düzeyine ilişkin puanları arasında $p > .05$ anlam düzeyinde bir farkın olmadığı saptanmıştır ($t = -.43$, $p > .05$). Diğer bir ifade ile öz-yeterlik cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Eğitim Durumları Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerin öz-yeterlik düzeyleri ile eğitim durumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını saptamak için ‘Mann-Whitney U Testi’ yapılmıştır. Analize ilişkin sıra ortalamaları ve sıra toplamları Tablo 13’de gösterilmiştir.

Tablo 13. Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Eğitim Durumlarına İlişkin Sıra Ortalamaları ve Sıra Toplamları Analizi Sonuçları

Değişken	Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı
Öz-Yeterlik	Lisans	62	34.94	2166.00
	Lisansüstü	12	50.75	609.00
	Toplam			
			74	

Tablo 13’de müzik öğretmenlerinin öz-yeterliğine düzeylerine ilişkin puanlarının eğitim durumları açısından sıra ortalamaları ve sıra toplam puanları gösterilmiştir. Eğitim durumuna göre sıra farklarının anlamlı olup olmadığı anlamak için ‘Mann-Whitney U Testi’ yapılmış, sonuçlar Tablo 14’de gösterilmiştir.

Tablo 14. Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Eğitim Durumlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

İstatistik	Öz-Yeterlik
Mann-Whitney U	213.000
Wilcoxon W	2166.000
Z	-2.34
P	.020

Tablo 14’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyi eğitim durumu açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($U = 213,000$, $z = -2.34$; $p < .05$). Bu sonuca göre lisansüstü eğitim alanların lisans mezunlarına göre müzik öğretimine yönelik öz-yeterlik düzeyleri puanlarının anlamlı bir şekilde daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulgu, öz-yeterlik ölçeğinden yüksek puan almanın müzik öğretimine yönelik öz-yeterlik düzeyini azalttığına işaret etmektedir.

Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Mesleki Kıdemleri Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerin, mesleki kıdemleri ile öz-yeterlik düzeyleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını saptamak için ‘Kruskall Wallis H Testi’ yapılmış analize ilişkin sıra ortalamaları Tablo 15’de gösterilmiştir.

Tablo 15. *Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin Sıra Ortalamaları Analizi Sonuçları*

Değişken	Mesleki Kıdem	N	Sıra Ortalaması
Öz-Yeterlik	1-5 yıl	21	34.24
	6-10 yıl	30	38.57
	11 yıl ve üzeri	23	39.09
Toplam 74			

Tablo 15’de müzik öğretmenlerinin öz-yeterliğine düzeylerine ilişkin puanlarının mesleki kıdem açısından sıra ortalamaları puanları yer almaktadır. Mesleki kıdeme göre sıra ortalamalarının anlamlı olup olmadığı anlamak için ‘Kruskall Wallis H Testi’ yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo 16. *Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin Kruskall Wallis Analizi Sonuçları*

İstatistik	Öz-Yeterlik
Kay-kare	.68
Sd	2
p	.71

Tablo 16 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin, mesleki kıdemleri açısından öz-yeterlik düzeylerine ilişkin puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($X^2_{(2)} = .68$, $p > .05$). Diğer bir ifadeyle öz-yeterlik mesleki kıdeme göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları İle Cinsiyetleri Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular

Müzik öğretmenlerinin, müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puan ortalamalarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla öncelikle verilerin normal dağılıp dağılmadığını Kolmogorov-Smirnov yöntemiyle test edilmiştir. Sonuçlar Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanlarının Cinsiyete Göre Normal Dağılımına İlişkin Kolmogorov Smirnov Testi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	İstatistik	sd	p
Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı	Kadın	139	42	.039
	Erkek	.087	32	.200*

Tablo 17’de edilen sonuçlara göre, kadınların müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanlarının normal dağılmadığı ifade edilebilir ($p < .05$). Bu nedenle müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediği parametrik olmayan yöntemlerden ‘Mann-Whitney U Testi’ tekniği kullanılmıştır. Analize ait sonuçlar Tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18. Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanlarının Cinsiyete Göre Sıra Ortalamaları ve Sıra Toplamları Analizi Sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı
Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı	Kadın	42	40.82	1714.50
	Erkek	32	33.14	1060.50
	Toplam	74		

Tablo 18’de müzik öğretmenlerinin, müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanlarının cinsiyet açısından sıra ortalamaları ve sıra toplam puanları gözlenmektedir. Cinsiyet değişkenine göre sıra farklarının anlamlı olup olmadığı anlamak için ‘Mann-Whitney U Testi’ yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Cinsiyetlerine İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

İstatistik	Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı
Mann-Whitney U	532.500
Wilcoxon W	1060.500
Z	-1.53
P	.13

Tablo 19’da görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin, müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları cinsiyet açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($U = 532,000$, $z = -1.53$; $p < .05$). Bu sonuca göre kadınların erkeklere göre müzik eğitimi ders içeriğine yönelik puanlarının anlamlı bir şekilde daha fazla olduğu ifade edilebilir. Diğer bir ifade ile müzik eğitimi ders içeriği, cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Eğitim Durumları Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile eğitim durumları arasında anlamlı farklılık olup olmadığını saptamak için ‘Mann-Whitney U Testi’ yapılmıştır. Analize ilişkin sıra ortalamaları ve sıra toplamları Tablo 20’de gösterilmiştir.

Tablo 20. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Eğitim Durumlarına İlişkin Sıra Ortalamaları ve Sıra Toplamları Analizi Sonuçları

Değişken	Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı
Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı	Lisans	62	36.29	2250.00
	Lisansüstü	12	43.75	525.00
	Toplam		74	

Tablo 20’de müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile eğitim durumlarına ilişkin sıra ortalamaları ve sıra toplam puanları gözlenmektedir. Eğitim durumuna göre sıra farklarının anlamlı olup olmadığı anlamak için ‘Mann-Whitney U Testi’ yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 21’de gösterilmiştir.

Tablo 21. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Eğitim Durumlarına İlişkin Mann-Whitney U Testi Sonuçları

İstatistik	Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı
Mann-Whitney U	297.000
Wilcoxon W	2250.000
Z	-1.11
P	.27

Tablo 21’de görüldüğü gibi, müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği algıları, eğitim durumu açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($U= 297,000$, $z= -1.11$; $p>.05$). Diğer bir ifadeyle müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları, eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Mesleki Kıdemleri Arasında Anlamlı Bir Farkın Olup Olmadığına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığını saptamak için ‘Kruskall Wallis H Testi’ yapılmış analize ilişkin sıra ortalamaları Tablo 22’de gösterilmiştir.

Tablo 22. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin Sıra Ortalamaları Analizi Sonuçları

Değişken	Mesleki Kıdem	N	Sıra Ortalaması
Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı	1-5 yıl	21	38.55
	6-10 yıl	30	41.78
	11 yıl ve üzeri	23	30.96
	Toplam	74	

Tablo 22’de müzik öğretmenlerinin, müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile mesleki kıdemlerine ilişkin sıra ortalamaları puanları verilmiştir. Mesleki kıdeme göre sıra ortalamalarının anlamlı olup olmadığı anlamak için ‘Kruskall Wallis H Testi’ yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 23’de gösterilmiştir.

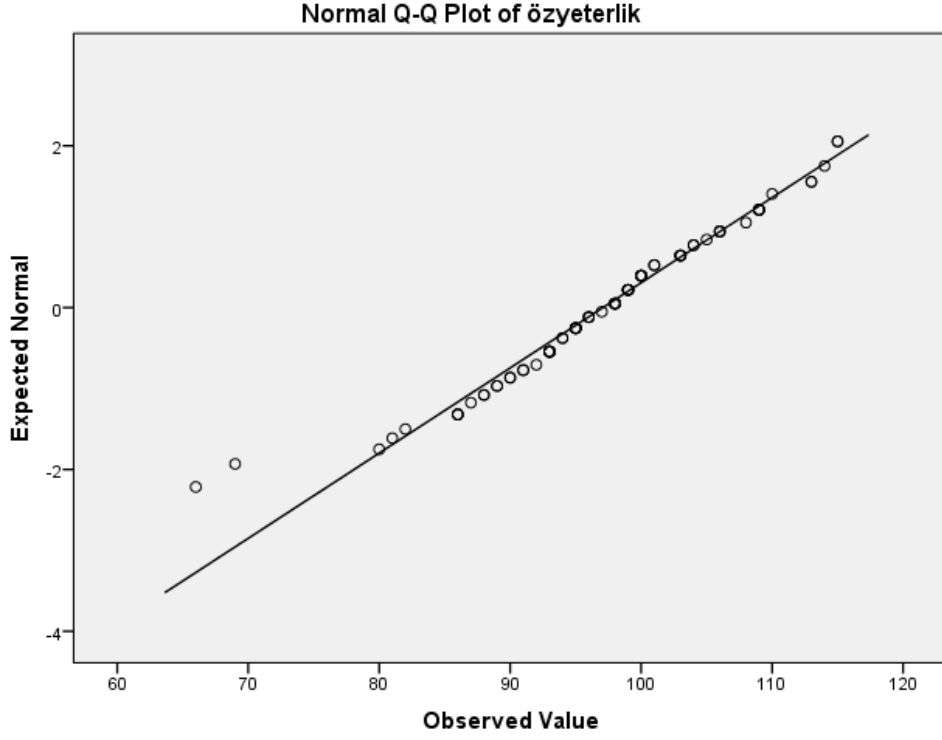
Tablo 23. Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanları ile Mesleki Kıdemlerine İlişkin Kruskall Wallis H Testi Analizi Sonuçları

İstatistik	Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı
Kay-kare	3.41
Sd	2
P	.18

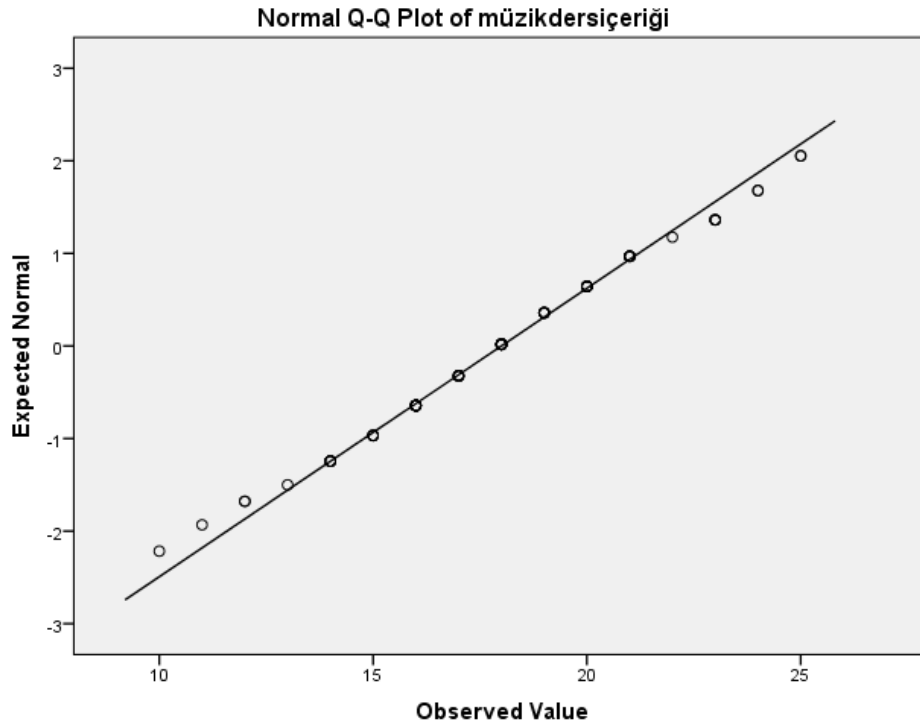
Tablo 23 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($X^2_{(2)} = 3.41$, $p > .05$).

Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Düzeyleri ve Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısına Yönelik Korelasyon ve Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

Araştırmanın bu aşamasında müzik öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri ile müzik eğitimi ders içeriği sorun algısına yönelik puanları arasındaki ilişkilere yönelik sonuçlar gösterilmiştir. Bu ilişkiler belirlendikten sonra müzik eğitimi ders içeriğine yönelik sorun algılarının, müzik öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeylerini yordadığını belirlemeye yönelik regresyon sonuçları sunulmuştur. Analize geçilmeden önce öz-yeterlilik ve müzik eğitimi ders içeriği sorun algısına ilişkin değişkenlerin doğrusal bir özellik gösterip göstermediği saçılma diyagramlarıyla incelenmiştir. Sonuçlar aşağıdaki şekillerde gösterilmiştir.

Şekil 3. Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik puanlarına ilişkin Q-Q grafiği.

Şekil 4. Müzik öğretmenlerinin, müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanlarına ilişkin Q-Q grafiği.

Şekil 3 ve Şekil 4’de yer alan grafikler incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik ve müzik eğitimi ders içeriği sorun algısına ilişkin puanlarının doğrusal bir dağılım gösterdiği görülmektedir. Bu sonuç ışığında verilerin normal dağıldığı belirtilebilir.

Araştırmada öz-yeterlik düzeyleri ve müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları arasındaki ilişkiler Pearson Korelasyon analizi ile incelenmiş ve sonuçlar Tablo 24’de sunulmuştur.

Tablo 24. *Müzik Öğretmenlerinin Öz-Yeterlilik Düzeyleri ve Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı Puanlarına Yönelik İlişkilere Yönelik Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları*

Değişkenler	1	2
1.Öz-Yeterlik	1	.26*
2. Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı		1

N = 74, *p<.05

Tablo 24 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin öz-yeterlilik düzeyleri ile müzik eğitimi ders içeriği sorun algısına yönelik puanları arasında düşük düzeyde, pozitif yönde anlamlı ilişkilerin olduğu gözlenmektedir ($r= .26$; $p<.05$). Diğer bir ifadeyle, müzik eğitimi ders içeriğine ilişkin olumsuz algıları arttıkça müzik öğretimine yönelik öz yeterliğe ilişkin olumsuz düşünceler anlamlı bir şekilde artmaktadır.

Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriğine yönelik puanlarının öz-yeterlilik düzeylerini yordamasına ilişkin basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Sonuçlar Tablo 25’de gösterilmiştir.

Tablo 25. *Müzik Öğretmenlerinin Müzik Eğitimi Ders İçeriğine Yönelik Sorun Algısı Puanlarının Öz-Yeterlilik Düzeylerini Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları*

Mode	Yordayıcı Değişkenler	B	Standart Hata	β	t	R ²	f	p
1	Sabit	83.32	6.16		13.53	.067	1-72	.026*
	Müzik Eğitimi Ders İçeriği Sorun Algısı	.77	.34	.26	2.27			

Tablo 25 incelendiğinde, müzik öğretmenlerinin, müzik eğitimi ders içeriğine yönelik sorun algısı puanlarının öz-yeterlilik düzeylerini anlamlı bir şekilde yordadığı görülmektedir. Basit doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre, müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriğine yönelik puanlarının öz-yeterlilik düzeylerini yaklaşık % 7’sini açıkladığı gözlenmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde çalışma bulgularından elde edilen sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Ortaokul ve liselerde görev yapan müzik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve müzik öğretimine yönelik öz yeterlik düzeyleri ve müzik eğitimi ders içeriğinin incelendiği bu araştırmada, sosyal demografik faktörlerin öğretmenlerin öz yeterlik seviyeleri üzerinde anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediği incelenmiş, elde edilen bulgular ışığında sonuçlara ayrı ayrı yer verilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre, müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik puan ortalamalarının cinsiyete göre sırasıyla erkeklerin 97.62, kadınların 96.66 olduğu, müzik öğretmenlerinin cinsiyetleri ile öz-yeterlik düzeyine ilişkin puanları arasında $p>.05$ anlam düzeyinde bir farkın olmadığı ($t= -.43, p>.05$), müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır. Demir (2018) müzik öğretmeni adayları üzerinde yapmış olduğu çalışmada katılımcıların öz yeterlik düzeyleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişkiyi incelemiş ve cinsiyete göre herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı sonucuna varmıştır. Yılmaz (2010) yapmış olduğu çalışmada da öz yeterlik düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği bulunmuştur. Elde edilen bulgular yapılan çalışmayı destekler niteliktedir. Diğer yandan Çalışkan (2010) yapmış olduğu çalışmada öğretmen adaylarının öz yeterlik inançlarını inceledikleri çalışmalarında, adayların öz yeterlik inançlarında, cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklar olduğunu tespit etmiştir. Bu çalışma bulgusu ise, çalışmamızın bulgusu ile çelişir niteliktedir. Yukarıdaki üç çalışma etraflıca incelendiğinde Çalışkan (2010) 'ın çalışması ile farklılık olduğu, diğer çalışmalarda benzerlik olduğu gözlenmiştir.

Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyi eğitim durumu açısından anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($U= 213,000$, $z= -2.34$; $p<.05$). Bu sonuca göre lisansüstü eğitim alanların lisans mezunlarına göre müzik öğretimine yönelik öz-yeterlik düzeyleri puanlarının anlamlı bir şekilde daha fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bu bulguya göre müzik öğretmenlerinin lisansüstü eğitim almalarının öz yeterlik düzeylerinde bir artışa sebep olduğu söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.

Araştırma bulgularına göre, müzik öğretmenlerinin öz yeterlik düzeylerinde mesleki kıdemleri açısından istatistiki olarak herhangi bir anlamlı farklılık yoktur ($p>0.05$). Bu bulguya göre öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin öz yeterlilik düzeylerine herhangi bir katkı yapmadığı söylenebilir. Gençtürk & Memiş (2010)'in çeşitli branşlarda derse giren ilköğretim öğretmenleri arasında yapmış oldukları bir araştırmada öz yeterlik ile mesleki kıdemleri arasında istatistiki olarak anlamlı farklılıklara ulaşılmıştır. Yapılan bu araştırmaya göre öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça öz yeterlik düzeylerinde bir artış olduğu görülmüştür. Bu bulgular yapılan çalışmayla çelişir niteliktedir. Bu farklılığın, müzik derslerine idare, diğer branş öğretmenleri, öğrenciler ve velilerin olumsuz bakış açılarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Müzik dersinin bahsedilen bu kitle tarafından değersiz görülmesi öğretmenlerin mesleklerine olan bağlılıklarının azalmasına bu yüzden de öz yeterliklerinin artmasını engellediği düşünülmektedir. Daha idealist olan müzik öğretmenleri ise lisansüstü eğitime yönelmekte ve kendilerini geliştirmek için Milli Eğitim Bakanlığı dışında farklı arayışlara girmektedir. Bahsedilen bu gruptaki öğretmenlerin Milli Eğitim bünyesindeki okullarda çalışan müzik öğretmenlerine göre daha yüksek öz yeterlik seviyesinde olduğu görülmüştür.

Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.

Elde edilen bulgulara göre, müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı ile cinsiyetleri arasında istatistiki olarak bir fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuca göre, müzik dersinde karşılaşılan problemlerin cinsiyete bağlı olmadığı söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.

Elde edilen bulgular doğrultusunda müzik öğretmenlerinin ders içeriği sorun algısı puanları ile eğitim durumları arasında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Müzik öğretmenlerinin eğitim seviyelerinin artması ders içeriği sorun algısı üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Müzik öğretmenlerinin müzik eğitimi ders içeriği sorun algısı puanları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına ilişkin sonuçlar.

Müzik öğretmenlerinin mesleki kıdemleri ile ders içeriği sorun algısı puanları arasında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Fakat bulgulardaki ortalama değerlere bakıldığında, katılımcıların mesleklerinin her kademesinde müzik dersine ait içerikte sorun olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Müzik öğretmenlerinin öz-yeterlik düzeyleri ve müzik eğitimi ders içeriği sorun algısına yönelik korelasyon ve regresyon analizine ilişkin sonuçlar.

Elde edilen bulgulara göre, müzik öğretmenlerinin öz yeterlik ve ders içeriği sorun algısına yönelik puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bunun sebebinin ise öz yeterlilik seviyesi ile ders içeriği sorun algısının aynı yönde hareket etmesidir. Öz yeterlik seviyesi yüksek olan müzik öğretmenlerinin ders içerikleriyle ilgili sorunları saptamada daha dikkatli oldukları, bunun tam tersi olarak öz yeterlik düzeylerinin düşük olduğu müzik öğretmenlerinin ise ders içeriğiyle ilgili herhangi bir sorunla karşılaşmadıkları görülmektedir. Sorunla karşılaşmayan yani ders içeriğinde bir sorun olmadığını düşünen öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin düşük olması çarpıcı bir sonuçtur. Bunun sebebinin ise öz yeterlik düzeyleri yüksek olan bireylerin daha sorgulayıcı, daha gelişime açık bireyler olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırma bulguları incelendiğinde, müzik eğitimi ders içeriği sorun algısının öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin %6.7'sini yordadığı görülmektedir. Elde edilen bu sonuca göre, müzik eğitimi içeriği sorun algısının öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerine etkisinin düşük seviyede olduğu söylenebilir.

Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, eğitim düzeyi müzik öğretmenlerinin mesleklerine karşı öz yeterlik düzeyleri üzerinde etkili olduğunu göstermiştir. Bu doğrultuda müzik öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyleri, kendilerini müzik alanında yetkin

hissetmeleriyle paralel bir eğilim göstermektedir. Bu yüzden öğretmenlerin lisansüstü eğitim almaları konusunda cesaretlendirilmeleri gerekmektedir. Bu amaçla öğretmenlerin okuldaki ders programından, okul geliş gidiş saatlerine kadar bazı engelleyici faktörler ortadan kaldırılarak öğretmenlerin lisansüstü eğitim görmeleri için uygun ortamlar oluşturulabilir.

Elde edilen bir diğer önemli çalışma bulgusu ise, ders içeriği sorun algısı ile öz yeterlik puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğudur. Bu sonuç müzik öğretmenlerinin öz yeterlik seviyelerinin artması ve alanında daha yetkin hale gelmeleriyle beraber ders içeriğinde karşılaştıkları sorunlarda artma meydana geldiğini göstermektedir. Hem pedagojik hem de alan bilgisi konusunda kendini geliştiren müzik öğretmenlerinin müzik dersi uygulamalarında var olan eksiklikleri daha iyi analiz edip ortaya çıkardıkları görülmektedir. Bu bakımdan bir eğitim programı veya eğitim ortamının daha iyi hale getirilebilmesi ve geliştirilebilmesi için öncelikle hatalı ve uygun olmayan yanlarının ortaya çıkarılması gerekmektedir. Bunu da en iyi yapabilen alanda kendini geliştiren ve öz yeterliği yüksek olan öğretmenlerdir. Ortaya çıkarılan bu problemler okul idaresi, Milli Eğitim Müdürlükleri ve Bakanlık seviyesinde ele alınarak çözüm yolları geliştirilebilir.

Araştırmanın diğer bir sonucu ise, mesleki kıdem seviyesi ile öz yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmamasıdır. Bu durum mesleklerinde tecrübeli olan öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinde herhangi bir gelişim kaydedemediklerini göstermektedir. Kısacası öğretmenlik mesleği öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerine katkıda bulunmamaktadır. Bu sorunu ortadan kaldırmak için gerek hizmet içi eğitimlerle, gerek konferans ve seminerlerle öğretmenlik sürecinde öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerini arttırmak için gerekli çalışmalara ağırlık verilebilir.

KAYNAKÇA

- Abazaoğlu, İ., Yıldırım, O., & Yıldızhan, Y. (2016). Geçmişten günümüze Türk eğitim sisteminde öğretmen yetiştirme. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(6), 143-160.
- Afacan, Ş. (2010). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik dersine yönelik öz yeterlilik algı ve tutumlarının değerlendirilmesi.*(Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.278057)
- Aksoy, V. & Diken, H. (2009). Rehber öğretmen özel eğitim öz yeterlik ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 10(1), 29-37.
- Akyüz, Y., (1993). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Kültür Koleji Yayınları.
- Arslan, D. A. (2007, 10–15 Eylül). “Üçüncü binyılda Türkiye’de müzik öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin sorunları”, 38. Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara.
- Ashton, P. (1984). Teacher efficacy: A motivational paradigm for effective teacher education. *Journal of Teacher Education*, 35(5), 28-32.
- Atasoy, M. U. (2010). *Lisans ve Tezsiz Yüksek Lisans Öğrenimi Görmekte Olan Müzik Öğretmeni Adaylarının Genel Öğretmenlik Öz-Yeterlik Algılarının İncelenmesi*, (Doktora Tezi).Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir.(Tez no.279790)
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Bandura, A. (1994). Self-Efficacy, in Ramachandran (Ed.), *The Encyclopedia of Human Behavior* (pp. 71- 81), Volume: 4, R-Z and Index, New York: Academic Press.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Bandura, A. (2002). Growing primacy of human agency in adaptation and change in the electronic era, *European Psychologist*, 7(1), 2-16.
- Barut, E. (2011). *İlköğretim II. kademe sosyal bilgiler öğretmenlerinin öz yeterliliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Ankara ili örneği)*, (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir.(Tez no.290060)
- Başaran, İ. E. (1987). *Eğitime Giriş*, Ankara:Sevinç Matbaası.
- Biber, Öz, N. (2001). İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi dergisi*, 19(12), 101-106. <http://www.acarindex.com> adresinden edinilmiştir.
- Bolat, O. (2011). *Öz yeterlik ve lider üye etkileşimi ilişkisi: Göze girme davranışları ve güç mesafesinin etkisi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bozkaya, İ. (2001). *Okul ortamında müzik*. Bursa: F. Özsan Matbaacılık.
- Çalışkan, S., Selçuk, G. ve Özcan, Ö. (2010). Fizik öğretmen adaylarının öz yeterlik inançları: Cinsiyet, sınıf düzeyi ve akademik başarının etkileri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 449-466.

- Demir, Z. (2018). *Müzik Öğretmeni Adaylarının Öz Yeterlik İnançlarının ve Mesleğe Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.494304)
- Demirci, C. (1999). Etkili öğretmenler: kişisel özellikleri ve öznelikleri. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, 86, 38-46. http://www.tdk.gov.tr/images/css/TDA/2006_1/2006lbenhur.pdf adresinden edinilmiştir.
- Duman, A. B. (2007). *Lise öğrencilerinin İngilizceye yönelik öz yeterlik algı puanlarının cinsiyete, alanlara ve farklı düzeylere göre İngilizce başarısını yordama gücü*. (Yüksek Lisans Tezi).Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.205528)
- Duman, T. (1991). *Türkiye'de ortaöğretimde öğretmen yetiştirme*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Dursun, Y. (2015). *Müzik öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ile yaşam ve iş doyumları arasındaki ilişki*, (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.414420)
- Evers, W. J. G., Brouwers, A. & Tomic, W. (2002). Burnout and self-efficacy: A study on teachers' beliefs when implementing an innovative educational system in the Netherlands, *British Journal of Educational Psychology*, 72(2), 227-243.
- Fidan, N. (1977). *Eğitimde yeni kavramlar ve ilkeler*. İstanbul:Rehber Yayınevi.
- Gençtürk, A., & Memiş, A. (2010). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları ve iş doyumlarının demografik faktörler açısından incelenmesi*. İlköğretim Online, 9(3).
- Guskey, T. R., & Passaro, P. D. (1994). Teacher efficacy: A study of construct dimensions. *American Educational Research Journal*, 31, 627-643.
- Güleryüz, Ş. & Demirci, B. (2016). Müzik öğretmeni adaylarının özel alan yeterliklerinin incelenmesi, *The Journal of Academic Social Science Studies*, No. 47, Summer. <https://istatistik.yok.gov.tr/> (Erişim tarihi: 12.11.2018).
- Işık, İ. (2001). *Öz yeterlik inancı: Yönetici rolleri açısından bir inceleme*. (Doktora Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.106941)
- Kalyoncu, N. (2005). Eğitim fakültelerinde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının revizyon gerekçeleriyle tutarlılığı, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 25, Sayı 3, 207-220.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri; kavramlar, ilkeler, teknikler*. 23. Basım, Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kavrayıcı, C., & Bayrak, C. (2016). Öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları". *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 622-657.
- Kiremit, H. Ö. (2006). *Fen bilgisi öğretmenliği öğrencilerinin biyoloji ile ilgili öz-yeterlik inançlarının karşılaştırılması*, (Doktora Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.186547)
- Konuk E. N. (2011). *Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik algı düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi*, (Doktora Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.298648)
- Kurtuldu, K. & Çiftçi, E. (2010). Müzik öğretmeni adaylarının mesleki öz yeterlik algılarının incelenmesi, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 60-73.
- Küçükahmet, L. (1993). *Öğretmen yetiştirme (programlar ve uygulamalar)*. Ankara:Gazi

Üniversitesi, İletişim Fakültesi Matbaası.

- Külah, İ., K. (2007). *İlköğretim ikinci kademedeki müzik dersi yaklaşımlarının analizi*, (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.205831)
- Neuman, W. L. (2013). *Toplumsal araştırma yöntemleri: Nitel ve nicel yaklaşımlar*, Çeviren: Sedef Özge, Ankara: Yayın Odası Yayınları,
- Özen, M. (1998). *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü son sınıf öğrencilerinin piyanoyu müzik öğretmenliğinin gerekleri doğrultusunda kullanma becerileri*, (Doktora Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.76414)
- Özerkan, E. (2007). *Öğretmenlerin öz-yeterlik algıları ile öğrencilerin sosyal bilgiler benlik kavramları arasındaki ilişki*(Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no:240972)
- Özmentaş, G. (2009, 5-6 Kasım). *Türkiye'deki müzikbilimi çalışmalarındaki eksik halka: Müzik eğitimi*, *Ulusal Müzik Sempozyumu*, 2009, 167-169, İzmir
- Özmenteş, S., & Abd, S. Ö. (2011). Müzik öğretimine yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi, *Journal of Educational and Instructional Studies in the World*, 1(1), 30-36.
- Polat, P.,G. (2005). *İlköğretim ikinci kademe müzik dersi müfredat programının amaçlarına ulaşma düzeyine ilişkin öğretmen görüş ve düşüncelerinin incelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.272326)
- Schunk, D. H. and Pajares, F. (2009). Self-efficacy theory, *Handbook of motivation at school*, 35-53.
- Sünbül, A. M. (1996) Öğretmen niteliği ve öğretimdeki roller. *Ligitim Yönelimi*, 2(1), 597-607. <https://www.pegem.net/dosyalar/dokuman/1240-20120208173433-sunbul.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Şafak, Ö. (2014). *Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik ve müzikal algı düzeylerinin karşılaştırılması*.(Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.372326)
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, (MEB). (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri*, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Tanilli, S. (1989). *Nasıl bir eğitim istiyoruz?*. İstanbul: Amaç Yayıncılık.
- Tanyeli, D. (2007). *İlköğretim okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde karşılaştıkları sorunlar ve nedenlerine ilişkin görüşleri*, (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.207143)
- Tufan, Z. (2016). *Fen bilgisi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile özyeterlilikleri arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez no.438352)
- Uçan, A. (1994). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi-temel kavramlar- ilkeler- yaklaşımlar*. (3. Basım). Ankara:

Evrssensel Müzikeyi Yayınları.

- Uçan, A., (1986). İnsan ve müzik, *Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 1. Sayı 1, 73-98.
- Ural, A, & Kılıç, İ. (2013). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Ankara. Detay Yayıncılık
- Üstüner, M., Demirtaş, H., Cömert, M., & Özer, N. (2009). Ortaöğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 1-16.
- Wheatley, D. F. (2002). The potential benefits of teacher efficacy doubts for educational reform, *Teaching and Teacher Education*, 18(1), 5-22.
- Wheatley, K. F. (2004). Increasing computer use in early childhood teacher education: The case of a “computer muddler”. *Information Technology in Childhood Education Annual*, 2004(1), 135-156.
- Wheatley, D. F. (2002). The potential benefits of teacher efficacy doubts for educational reform, *Teaching and Teacher Education*, 18(1), 5-22
- www.meb.gov.tr, Erişim Tarihi 06.12.2018
- Yağcı, U. & Aksoy, V. (2015). Müzik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve müzik öğretimine yönelik öz yeterlilik düzeylerinin incelenmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 89-104.
- Yalçın, H. (2017). Türkiye’de mesleki müzik eğitimi veren kurumların mevcut durumları, *Online Journal of Music Sciences*, 2 (3), 37-66.
- Yaman, S., Koray, Ö. C. & Altunçekiç, A. (2004). Fen Bilgisi öğretmen adaylarının öz yeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi üzerine bir araştırma, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(3), 355–364.
- Yazıcı, T. (2012). İlköğretim müzik dersinin uygulanmasında karşılaşılan sorunların, öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi (Trabzon ili örneği), *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(1), 185-200.
- Yıldırım, F. & İlhan, İ.Ö. (2010). Genel öz yeterlilik ölçeği Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, *Türk Psikiyatri Dergisi*, 21(4), 301-308.
- Yıldız F. N. (2017). *Fen bilgisi öğretmenlerinin proje tabanlı öğretim yapabilmelerine ilişkin özyeterlilikleri*.(Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez no.463325)
- Yıldız, Y. (2013). *Müzik öğretmeni adaylarının öz yeterlik inançlarının ve ders çalışma yaklaşımlarının çeşitli değişkenlere göre incelenerek aralarındaki ilişkinin tespit edilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi’nden edinilmiştir. (Tez no.380238)
- Yılmaz, G., Yılmaz, B. ve Türk, N. (2010). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleklerine ilişkin öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi (Nevşehir İli Örneği). *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12(2), 85-90.

EKLER

EK-1. Müzik Öğretimi Özyeterlik Ölçeği

Değerli Öğrenci,

Bu ölçek sizin müzik öğretimine yönelik özyeterlik düzeyinizi saptamak amacı ile geliştirilmiştir. Vereceğiniz yanıtlar yalnızca araştırma amacı ile kullanılacaktır. Bilimsel bir araştırmaya olan katkınızdan dolayı teşekkür ederim.

Yrd. Doç Dr. Sabahat ÖZMENTEŞ

Kişisel Bilgiler:

Cinsiyetiniz: Kız () Erkek ()

Sınıfınız 1 () 2 () 3 () 4 ()

Lütfen aşağıdaki seçenekleri dikkatle okuyarak size en uygun olan seçeneği gösteren rakamı daire içine alınız.	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Az Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Müzik derslerinde çalgı kullanma konusunda yeterliyim.	5	4	3	2	1
2. Müzik derslerinde öğrencileri derse etkili bir biçimde motive edebileceğimi düşünüyorum	5	4	3	2	1
3. Ses eğitimi konusunda yeterliyim	5	4	3	2	1
4. Müzik derslerinde öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirebileceğime inanıyorum	5	4	3	2	1
5. Müzik derslerinde kullanılacak değişik öğretim yöntemlerini uygulama konusunda kendimi yeterli hissetmiyorum	5	4	3	2	1
6. Müzik derslerinde öğrencilere doğru solfej yaptırabilirim	5	4	3	2	1
7. Bir müzik çalgısını öğrencilerime doğru bir biçimde öğretebilecek yeterliliğe sahibim	5	4	3	2	1
8. Bir müzik topluluğunu başarı ile yönetebilirim	5	4	3	2	1
9. Belirli gün ve haftalarda müziksel etkinlikleri düzenlemek konusunda yeterli değilim	5	4	3	2	1
10. Bir müzik parçasını kendim öğrenecek kadar yeterliyim.	5	4	3	2	1
11. Müzik derslerinde öğrencilerime çeşitli ritmik etkinlikler yaptırabilirim.	5	4	3	2	1
12. Müzik derslerinde öğretim teknolojilerini kullanma konusunda yeterli değilim	5	4	3	2	1
13. Bir okul şarkısını öğrencilerime doğru bir biçimde öğretebileceğime inanıyorum	5	4	3	2	1
14. Müzik derslerinde sesimi etkili bir biçimde kullanabilirim	5	4	3	2	1
15. İstiklal Marşını doğru bir biçimde yönetebilirim	5	4	3	2	1
16. Bir okul şarkısını ritmik eşlik yaptırarak çalıştırabilirim	5	4	3	2	1
17. Bir okul şarkısına çalgı ile eşlik edebilecek yeterliliğe sahip değilim	5	4	3	2	1
18. Müzik dersleri sayesinde öğrencilerime müziği sevdirebileceğimi düşünüyorum.	5	4	3	2	1
19. Müzik öğretiminde sürekli daha iyi öğretim yolları bulabilecek yeterliliğe sahibim.	5	4	3	2	1
20. Öğrencilerin müzik ile ilgili sorularını doyurucu bir şekilde cevaplayabilirim.	5	4	3	2	1
21. Bir öğrenci herhangi bir müzik kavramını öğrenme konusunda güçlük çekiyorsa, o öğrencinin o kavramı daha iyi anlamasına nasıl yardımcı olabileceğimi bilemiyorum.	5	4	3	2	1
22. Müzik derslerinde konuları başarılı bir biçimde öğretmeveceğimi düşünüyorum.	5	4	3	2	1
23. Müzik derslerinde öğretmek için yeterli şarkı dağarcığına sahibim.	5	4	3	2	1

EK-2. Müzik Eğitimi Dersi İçeriği-Sorular

Size uygun olan seçeneği “ x ”ile işaretleyiniz. Müzik Eğitimi Ders İçeriği Soru Listesi	HIÇ BİR ZAMAN	NADİREN	BAZEN	SIKLIKLA	HER ZAMAN
1.Müzik dersi müfredat programını tam olarak uygulayamıyorum.					
2.Müzik ders kitaplarındaki şarkı seçimlerinin, öğrencinin gelişim dönemine ve ses özelliklerine (mutasyon-ses değişimi evresi gibi)uygun olduğunu düşünmüyorum.					
3.Öğretim Programı hazırlanırken,MEB ‘in müzik öğretmenlerinin görüşlerinden yeterince yararlandığına inanmıyorum.					
4.Müzik Eğitiminin sadece blok flüt öğretimine indirgenerek uygulandığını düşünüyorum.					
5.Öğretmen Kılavuz Kitabı’nda ki konu anlatımlarını yetersiz buluyorum.					

EK-3. İzinler

T.C.
ERZURUM VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 36648235/605/2623289
Konu: Araştırma İzni
Ferit DELİCE

07.03.2016

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

İlgi: Atatürk Üniversitesi'nin 26/02/2016 tarihli ve 1600051924 sayılı yazısı.

İlgi yazıda belirtilen üniversite ve araştırmacının İlimiz okullarında araştırma yapma isteği Bakanlığımızın 07/03/2012 tarihli ve 3616 (2012/13) sayılı genelgesi çerçevesinde incelenmiştir. *Araştırmaların, eğitim öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde, komisyon kararında belirtilen veri toplama araçlarının kullanılarak ekte isimleri belirtilen okullarda yapılması şubemizce uygun görülmektedir.*

Makamınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Turan BAĞAÇLI
İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
07.03.2016

Yüksel ARSLAN
İl Milli Eğitim Müdürü

Yönetim Cad. Valilik Binası Kat:4 Yakutiye ERZURUM
Elektronik Ağ: erzurum.meb.gov.tr
e-posta: arge25@meb.gov.tr

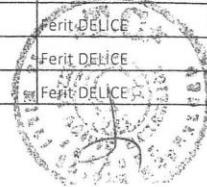
Ayrıntılı bilgi için: Çiğdem HOPUR Şb.Mdr.
Tel: (0 442) 234 4800
Faks: (0 442) 235 1032

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden ccc3-32de-34e2-966d-fc7f kodu ile teyit edilebilir.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	
ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU	
ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Ferit DELİCE
Kurumu / Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi
Araştırma yapılacak iller	Erzurum
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi.	Ek Listede Belirtilen Okullar
Araştırmanın konusu	Müzik Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Müzik Öğretimine Yönelik Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi
Üniversite / Kurum onayı	Kurum Onayı İle
Araştırma / Proje /ödev / Tez önerisi	Uygulama İzni
Veri toplama araçları	Kişisel Bilgi Formu, Anket, Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlilik Ölçeği
Görüş İstenilecek Birim / Birimler.	
Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri konulu 2012/13 nolu genelge doğrultusunda yapılan incelemede araştırmanın kabulüne karar verildi.	
Komisyon Kararı	Oybirliği ile Kabulüne
Muhalif Üyenin Adı ve Soyadı	
KOMİSYON	
4.3.2016 Komisyon Başkanı Çiğdem HOPUR Şube Müdürü	Üye Tunç AĞAVER
	Üye Yücel GÖZCÜ

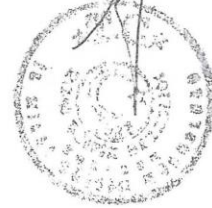
ARAŞTIRMA YAPILACAK OKUL LİSTESİ

S.No	İLİ	İLÇESİ	OKUL ADI	ARAŞTIRMACI
1	ERZURUM	AZİZİYE	23 Nisan İlk ve Ortaokulu	Ferit DELİCE
2	ERZURUM	AZİZİYE	A.Canören K. İst. Erz. Vakfı İlk ve Ortaokulu	Ferit DELİCE
3	ERZURUM	AZİZİYE	Başçakmak Köyü İlk Ortaokulu	Ferit DELİCE
4	ERZURUM	AZİZİYE	Eskipolat Köyü İlk Ortaokulu	Ferit DELİCE
5	ERZURUM	AZİZİYE	Fatih İlk ve Ortaokulu	Ferit DELİCE
6	ERZURUM	AZİZİYE	Söğütlü Mah. İlk ortaokulu	Ferit DELİCE
7	ERZURUM	AZİZİYE	Taşpınar N.Çakıcı M.Koçal İlk ve Ortaokulu	Ferit DELİCE
8	ERZURUM	AZİZİYE	TOKİ Şehit J.Er İbrahim Aşikoğlu İlk ve Ortaokulu	Ferit DELİCE
9	ERZURUM	AZİZİYE	Toprakkale Z.Ö. İlk ve Ortaokulu	Ferit DELİCE
10	ERZURUM	AZİZİYE	Zübeyde Hanım İlk ve Ortaokulu	Ferit DELİCE
11	ERZURUM	AZİZİYE	19 Mayıs Ortaokulu	Ferit DELİCE
12	ERZURUM	AZİZİYE	Atatürk Ortaokulu	Ferit DELİCE
13	ERZURUM	AZİZİYE	Yavuz Selim Yatılı Bölge Ortaokulu	Ferit DELİCE
14	ERZURUM	AZİZİYE	Fatih Sultan Mehmet İmam Hatip Ortaokulu	Ferit DELİCE
15	ERZURUM	AZİZİYE	Erol Güngör İmam Hatip Ortaokulu	Ferit DELİCE
16	ERZURUM	PALANDÖKEN	3 Temmuz Anadolu İmam Hatip Lisesi	Ferit DELİCE
17	ERZURUM	PALANDÖKEN	70. Yıl Ortaokulu	Ferit DELİCE
18	ERZURUM	PALANDÖKEN	A. Yaşar Reyhanı Ortaokulu	Ferit DELİCE
19	ERZURUM	PALANDÖKEN	Aziziye Ortaokulu	Ferit DELİCE
20	ERZURUM	PALANDÖKEN	Barbaros H.P.Ortaokulu	Ferit DELİCE
21	ERZURUM	PALANDÖKEN	Dedekorkut İ.E.Ortaokulu	Ferit DELİCE
22	ERZURUM	PALANDÖKEN	Dereboğazi Ortaokulu	Ferit DELİCE
23	ERZURUM	PALANDÖKEN	Final Ortaokulu	Ferit DELİCE
24	ERZURUM	PALANDÖKEN	Güneş Ortaokulu	Ferit DELİCE
25	ERZURUM	PALANDÖKEN	Haşim İşcan Ortaokulu	Ferit DELİCE
26	ERZURUM	PALANDÖKEN	Kazım Yurdalan Ortaokulu	Ferit DELİCE
27	ERZURUM	PALANDÖKEN	Maksut Efendi Ortaokulu	Ferit DELİCE
28	ERZURUM	PALANDÖKEN	Mehmetcik Ortaokulu	Ferit DELİCE
29	ERZURUM	PALANDÖKEN	Mustafa Kemal Ortaokulu	Ferit DELİCE
30	ERZURUM	PALANDÖKEN	Org.Selahattin D.Ortaokulu	Ferit DELİCE
31	ERZURUM	PALANDÖKEN	Osman Gazi Ortaokulu	Ferit DELİCE
32	ERZURUM	PALANDÖKEN	S.Solakoğlu Ortaokulu	Ferit DELİCE
33	ERZURUM	PALANDÖKEN	Saltukbey Ortaokulu	Ferit DELİCE
34	ERZURUM	PALANDÖKEN	TOKİ Ortaokulu	Ferit DELİCE
35	ERZURUM	PALANDÖKEN	Turgut Özal Ortaokulu	Ferit DELİCE
36	ERZURUM	PALANDÖKEN	Tuzcu Mimar Sinan Ortaokulu	Ferit DELİCE
37	ERZURUM	PALANDÖKEN	Yahya Kemal Ortaokulu	Ferit DELİCE
38	ERZURUM	PALANDÖKEN	Yıldızkent İMKB Ortaokulu	Ferit DELİCE
39	ERZURUM	PALANDÖKEN	Yunus Emre İ.H. Ortaokulu	Ferit DELİCE
40	ERZURUM	YAKUTİYE	HİLALKENT 125.YIL ANAOKULU	Ferit DELİCE
41	ERZURUM	YAKUTİYE	1071 MALAZGİRT ORTAOKULU	Ferit DELİCE
42	ERZURUM	YAKUTİYE	23 TEMMUZ ORTAOKULU	Ferit DELİCE
43	ERZURUM	YAKUTİYE	50.YIL ORTAOKULU	Ferit DELİCE
44	ERZURUM	YAKUTİYE	A. ÜNİ. AYDIN DOĞAN ÖZEL ORTAOKULU	Ferit DELİCE

45	ERZURUM	YAKUTİYE	AHMET YESEVİ ORTAOKULU	Ferit DELİCE
46	ERZURUM	YAKUTİYE	ATATÜRK ORTAOKULU	Ferit DELİCE
47	ERZURUM	YAKUTİYE	ÇAYIRTEPE ORTAOKULU	Ferit DELİCE
48	ERZURUM	YAKUTİYE	ÇİFTLİK ŞEHİT BÜLENT KARATAŞ ORTAOKULU	Ferit DELİCE
49	ERZURUM	YAKUTİYE	DADAŞ ORTAOKULU	Ferit DELİCE
50	ERZURUM	YAKUTİYE	DUMLU ORTAOKULU	Ferit DELİCE
51	ERZURUM	YAKUTİYE	EDİP SOMUNOĞLU ORTAOKULU	Ferit DELİCE
52	ERZURUM	YAKUTİYE	ERZURUM ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA MERKEZİ (ORTAOKUL)	Ferit DELİCE
53	ERZURUM	YAKUTİYE	ERZURUMLU EMRAH ORTAOKULU	Ferit DELİCE
54	ERZURUM	YAKUTİYE	FAİK GÜNGÖR ORTAOKULU	Ferit DELİCE
55	ERZURUM	YAKUTİYE	GAZİ AHMET MUHTAR PAŞA ORTAOKULU	Ferit DELİCE
56	ERZURUM	YAKUTİYE	GAZİ ORTAOKULU	Ferit DELİCE
57	ERZURUM	YAKUTİYE	GÖRME ENGELLİLER ORTAOKULU	Ferit DELİCE
58	ERZURUM	YAKUTİYE	GÜZELOVA ORTAOKULU	Ferit DELİCE
59	ERZURUM	YAKUTİYE	HALİTPAŞA ORTAOKULU	Ferit DELİCE
60	ERZURUM	YAKUTİYE	HAVA MEYDAN KOMUTANLIĞI 75.YIL ORTAOKULU	Ferit DELİCE
61	ERZURUM	YAKUTİYE	HİLALKENT 125.YIL ORTAOKULU	Ferit DELİCE
62	ERZURUM	YAKUTİYE	İ.D. V. ÖZEL BİLKENT LABORATUVAR ORTAOKULU	Ferit DELİCE
63	ERZURUM	YAKUTİYE	İBRAHİM HAKKI ORTAOKULU	Ferit DELİCE
64	ERZURUM	YAKUTİYE	İMKB İNÖNÜ ORTAOKULU	Ferit DELİCE
65	ERZURUM	YAKUTİYE	KÜLTÜR KURUMU ORTAOKULU	Ferit DELİCE
66	ERZURUM	YAKUTİYE	MAREŞAL FEVZİ ÇAKMAK ORTAOKULU	Ferit DELİCE
67	ERZURUM	YAKUTİYE	ÖMER NASUHİ BİLMEN ORTA OKULU	Ferit DELİCE
68	ERZURUM	YAKUTİYE	SABANCI ORTAOKULU	Ferit DELİCE
69	ERZURUM	YAKUTİYE	ŞAİR NEFİ ORTAOKU	Ferit DELİCE
70	ERZURUM	YAKUTİYE	ŞEHİTLER ORTAOKULU	Ferit DELİCE
71	ERZURUM	YAKUTİYE	ŞÜKRÜPAŞA ORTAOKULU	Ferit DELİCE
72	ERZURUM	YAKUTİYE	UMUDUM ORTAOKULU	Ferit DELİCE
73	ERZURUM	YAKUTİYE	ZİYAEDDİN FAHRİ FINDIKOĞLU ORTAOKULU	Ferit DELİCE
74	ERZURUM	YAKUTİYE	AHMET YESEVİ İMAM HATİP ORTAOKULU	Ferit DELİCE
75	ERZURUM	YAKUTİYE	ALİYA İZZETBEGOVİÇ İMAM HATİP ORTAOKULU	Ferit DELİCE
76	ERZURUM	YAKUTİYE	KAZIM KARABEKİR İMAM HATİP ORTAOKULU	Ferit DELİCE
77	ERZURUM	YAKUTİYE	NECİP FAZİL İMAM HATİP ORTAOKULU	Ferit DELİCE
78	ERZURUM	YAKUTİYE	SAKİPEFENDİ İMAMHATİP ORTAOKULU	Ferit DELİCE

Çiğdem HOPUR
Şube Müdürü

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli meslektaşım,

Bu anket Müzik Öğretmenleri'nin Karşılaştıkları Sorunlar ve Müzik Öğretimine Yönelik Öz Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi adlı tez çalışmamda kullanılmak üzere yapılmaktadır. Bu araştırmanın amacı, müzik eğitiminde karşılaşılan sorunların, müzik öğretmenleri tarafından değerlendirilmesidir. Araştırma bilimsel bir amaç doğrultusunda yapıldığı için anketler kişi veya kişilere verilmeyecektir. Anket formlarını doldururken isimlerinizi yazmayınız. Araştırmanın amacına ulaşması, açıklamaların ve anket sorularının dikkatlice okunmasına, cevapların özenle seçilmesine ve soruların cevapsız bırakılmamasına bağlıdır. İçten vereceğiniz yanıtlarla araştırmaya yapacağınız katkılar için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarımızda başarılar dilerim.

Araştırmacı

FERİT DELİCE

Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu Orta Okulu Müzik Öğretmeni

Aşağıdaki soruları size en uygun seçenekleri işaretleyerek ya da açıklamalar yaparak yanıtlayınız.

1.Cinsiyetiniz

()Kadın ()Erkek

2.Görev süreniz

()1-5 ()6-10 ()11-15 ()16 ve üzeri

3. Mezun olduğunuz okul türü

()Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü

()Konservatuar

()Güzel Sanatlar Fakültesi

()Diğer(belirtiniz).....

4.Eğitim durumunuz

()Ön lisans ()Lisans ()Yüksek lisans ()Doktora

5.Eğitim aldığınız branşınız

()Şan ()Piyano ()Keman ()Gitar ()Diğer(belirtiniz).....

6.Çalıştığınız okul adı

.....

7.Görev yerinizdeki statünüz

Kadrolu Sözleşmeli Ücretli

8.Çalıştığınız okulda müzik odası var mı?

Evet Hayır

9.Şarkı öğretiminden önce, öğrencilere ses ve nefes çalışması yaptırıyor musunuz?

Evet Hayır Bazen

10.Görev yerinizde çalışmaktan memnun musunuz?

Evet Hayır Bazen

11.İş arkadaşlarınızdan destek görüyor musunuz?

Evet Hayır Bazen

12.Üstlerinizden takdir görüyor musunuz?

Evet Hayır Bazen

13.Aldığınız maaşın hayat standartlarınızı karşıladığını düşünüyor musunuz?

Evet Hayır Bazen

14.Ek iş yapıyor musunuz?

Evet Hayır Bazen

15.Hiç müfettiş denetimi geçirdiniz mi?

Evet Hayır

16.Sizi denetleyen müfettişin branşı "Müzik" miydi?

Evet Hayır

17.Bir şansınız olsa hangisini değiştirdiniz?

Mesleğimi Branşımı Hiçbirini

18.Erken emekli olmayı ister miydiniz

Evet Hayır

19.Mesleğinizi bir başkasına önerir misiniz?

Evet Hayır Bazen

20.Paylaşmak istediğiniz duygu ve düşünceleriniz varsa lütfen ekleyiniz.

.....

Teşekkürler.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı,adı : Delice Ferit
Uyruğu : T.C.
Doğum tarihi ve yeri : 21.05.1980 Erzurum/Merkez
Medeni hali : Evli
Telefon : 0535 2403939
e-mail : f_e_r_i_t_d_e_l_i_c_e@hotmail.com

Eğitim

Derecesi	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek Lisans	Atatürk Üniversitesi/Eğitim Bilimleri	Devam ediyor
Lisans	Atatürk Üniversitesi/Müzik Öğretmenliği	12/06/2004
Lise	Sivas Kongre Lisesi	29/08/1997

Yabancı Dil

İngilizce

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2017	Güzel Sanatlar Lisesi/Erzurum	Müdür Yardımcısı
2014	Atatürk Ortaokulu/Erzurum	Müdür Yardımcısı
2008	Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu İlköğretim Okulu/Erzurum	Öğretmen
2006	Hakkı Atamulu Ç.P.L/Nevşehir	Öğretmen